

Taxa postaké
plátta in num.
No. 30523/1934

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
Jóváírtási árak:
lévő 320, fél-
200 lej. Kül-
nyelvre 6,
20 dollár. —
szerint. — Az
művelés és
tlen napilap-
mását csak a
for. az megjelölésével engedjük meg.

ROMANIA
2
LEPOSTA
for. az megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re-
dactor responsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámbor Ferenc. Admistratör-
igazgató: Schwartz Endre. Propri-
tar-tulajdonos: Fraternitas S. A. M.
de Editură. Registrul publicatului.
periódice No. 48. Dos. 889. 1934
Trifurcul Cluj, Secția III.

Vasárnap, április 14.
1940—5700. Niszan 6.
XXIII. évfolyam, 87. szám.

VILÁG TUKRA

Párizsban meg- bukottnak tekintik Hitler északi villám- háboruját

Oslólól északra feljártatták a német csapatok előnyomulását. A szövetséges aknamezők útját állják a német közlekedésnek. Újabb csapatokat lettek partra a németek?

PARIZS, április 13. (Rador.) A Havas jelenti: „Hitlernek Norvégia meghódítására indított villámháboruja megbukott” — állapítják meg szombaton a párizsi politikai körök. Minden jel arra mutat, hogy maguk a nemzeti szocialista vezetők is számolnak ezzel a ténnyel. A németek minden eszközt latbavetettek arra, hogy a lehető legrövidebb idő alatt a lehető legnagyobb eredményt érjék el. Nemcsak a nemzetközi jogot, hanem a háboru legelőnyösebb szabályait is megsértették. A három norvég kikötőnek a németek által történt gyors elfoglalása csak úgy volt lehetséges, hogy kereskedelmi hajók hamis bejelentés alapján előzőleg tüzérségi anyagot szállítottak, míg a hajók legénységét hirtelen csapatokká alakították át. Al-turisták ezrei öltöztek fel a német hadsereg egyenruhájáért. Azokat a norvégeket, akik szembe szálltak a nemzetközi joggal ellentétben álló eljárással, szabotálóként kezelték és agyonlőtték. Még ennél is több: a német vezérkar megmondotta az oslói rádióon keresztül, hogy agyonlövők azokat a norvég alattvalókat, akik engedelmességre a törvényes norvég kormány mozgósítási felhívásának. A németek tehát polgári személyekkel hatolnak be Norvégiába, akik az idegen alattvalókat megillető privilégiumokat vették igénybe. Ugyanakkor azonban halálbüntetés terhe alatt megtiltják a megszállott ország polgárainak, hogy résztvegyenek a nemzeti hadseregben.

E törvénytelen ségek ellenére is megbukott a „villám”-akció. A norvégek ellenállása hétköznapi bizonyít. A norvég útegek elsüllyesztettek három cirkálót. A német csapatokat feltartóztatták Oslólól északra. A szövetséges flotta kiterjeszti a Balti tenger aknamezőit. Egyedül a légi közlekedés maradt meg, amely elégtelennek bizonyul, valamint a Svédországon keresztül vezet út, ahol azonban ellenállással lehet számolni.

LONDON, április 13. (Rador.) Havas: Jólétesült körök kijelentik, hogy a Norvégiában lévő német csapatok, Dánián keresztül, légi úton erősítést kapnak. Colman londoni norvég követ pénteken megbeszélést folytatott Halifax loddal. A megbeszélés folyamán ennek a forgalomnak a megakadályozására hivatott módokat vizsgálták meg.

Nyolc csapat szállító hajóval ötezer német katona veszett a tengerbe

Göteborg, április 13. (Rador.) Havas: Egy, a marstrand körhözba internált német tengerész, aki a göteborgi partok közelében két nap előtt elsüllyesztett nyolc német csapatokkal megrakott hajó egyikéhez tartozott és akit a tengerből mentettek ki, elmondotta, hogy hajója 1.600 embert és 75 lovat szállított. Mind az embereket, mind a lovakat elszelte a víz. Ugy hiszik, hogy a nyolc csapat szállító hajó elsüllyesztése alkalmával el-

veszett német katonák száma ötezerre emelkedik.

Stockholm, április 13. (Rador.) Egy órhajót Stronstad közelében súlyosan megrongált állapotban, legénység nélkül találtak meg. A hajót gránát rongálta meg. Valószínűnek tartják, hogy az órhajó az elmúlt éjszaka folyamán harcra szállt a németekkel, amelynek során 18 emberből álló legénysége elpusztult.

A legnagyobb aknamező, amit valaha is leraktak...

London, április 13. (Rador.) Az aknamezők, amelyeket a szövetséges flotta a Skagerrakban és Kattegakban Jütland keleti és Norvégia nyugati partjai mentén helyezett el, londoni tengerészeti körök szerint a legnagyobb aknamező, amelyet valaha is leraktak. A világháboru idején a szövetségesek 233 mérföldnyi területen hetvenegyszer aknamezőt helyeztek el. A jelenleg lerakott aknamezők nem érintik Svédországot és Hollandia területi vizeit, de elvágják az összes közlekedési utat a német kikötők és az északi tengernek a Skagerrakhoz vezető része kö-

zött. Mivel a Skagerrak szoros is aknamezővel látott el, megszakadt az összeköttetés az oslói öböllel, valamint Norvégia déli partján levő kikötőkkel. Valószínű, hogy a németek megkísérik az aknamező felszedését, de a szövetséges tengerészet szigorú ellenőrzés alatt tartja az aknamezőket.

London, április 13. (Rador.) A News Chronicle jelenti, hogy a németek valószínűleg megkísérik a Kattegak és Skagerrak szorosokban elhelyezett aknamező felszedését, de az angol tengeralttjárók, hadihajók és repülőgépek őr állanak.

A svéd határ felé közelednek a németek

Berlin, április 13. (Rador.) A DNB jelentése szerint, a német légiőro biztosítja azoknak a csapatoknak az előnyomulását, amelyek Oslóból indultak ki. Az angol rádió szerint a német légiőro polgári célpontok ellen támadott. Egy francia ügyvédség viszont azt jelentette, hogy a német légiőro megtámadta a norvég hadsereg főhadiszállását. A német légiőro ahhoz az alapulhoz tartja magát, hogy csak ott bocsátkozik harcra, ahol fegyveres ellenállást kell megszüntetni.

Amsterdam, április 13. (Rador.) A sztetani olasz távirati iroda jólétesült közből származó hírek szerint a németek

birtokába jutottak az Oslólól délnyugatra levő vasuti vonalaknak. A németek Mosse és Sarborg irányából a svéd határ felé közelednek. A Kristiansand szakaszon teljesen elfoglalták a Biglandisfordba vezető vasutvonalat. A stavangeri öböl szigetei egymásután kerülnek német kézre. Megerősítik, hogy Dél-Norvégiában jelenleg ötvenezret német katona van s további ötvenezret Dániából szállítanak Norvégiába. Azokat a híreket, hogy angol tengerészek léptek volna partra Tromsónél és a narviki öbölben lévő Lofoten szigetén, nem erősítették meg.

Stockholm, április 13. (Rador.) Erikson tábornok, az oslói kerület norvég parancsnoka jelenti, hogy sikerült elvágni a Németországgal való táviró és távbeszélő összeköttetést, valamint szétrombolni a hidroelektikus áramost, aminek következtében Osló sötétben és villanyerő nélkül maradt. Fossumnál és Langenesnél heves harcok folytak és a norvégeknek sikerült levegőbe röpteniök egy fontos hidat. Megerősítik, hogy a „Greisenau” német hadihajót, az „Emden” hajóval egy időben süllyesztették el. A német csapatok Halventől és Frederickstadttól északnyugatra működnek. Halven városból a lakosságot eltávolították. A város lakói 200 tehergépkocsin a svéd határra érkeztek, de nem engedték meg, hogy át lépjenek Svédországba — jelenti a Havas ügynökség.

Az oslói front nehéz terepe

London, április 13. (Rador.) A Reuter távirati iroda jelenti: Az új norvégiai harcra előretolt alakokból áll, amely Osló körül fut, 80 kilométernyire észak felé, Eidsvoiidig és Lilestromig. Ezen a környéken mindössze egy kis repülőteret tudtak létesíteni a németek, amit több ezer tonna sziklának felrobbantásával értek el. Ennek a területnek olyan kiterjedése, hogy több bombavető repülőgép nem tud leszállni rajta. Osló környékén nincs megfelelő terep repülőter számára. A Reuter tudósítója megjegyzi, hogy az oslói német haderők, amelyeknek tengeri közlekedését az angol flotta szüntelenül veszélyezteti, nem merészelnék nagyobb mélységbe behatolni, mert hátuk mögött visszahódíthatnák a vart a norvégek. Az oslói német egységeknek meg kell érezniük a hadianyaggal megrakott nyolcezer tonnás hajó elvesztését, valamint a Kattegatban elsüllyesztett szállító hajók hiányát is.

Sorozatos légiharcok a norvég partok fölött

London, április 13. (Rador.) A légügyi minisztérium jelentése szerint angol harcirepülőgépek behatoltak Kristiansand öbölbe és megtámadták két német hajót. Az okozott kár nagyságát nem lehetett még pontosan megállapítani, de legalább két német vadászipilótát felgyújtottak. Több más ellenséges repülőgépet megrongáltak.

Berlin, április 13. (Rador.) A DNB jelentése szerint pénteken este angol repülőgépek támadást kíséreltek meg a norvég tengerparton lévő német támaszpontok ellen. Több Messerschmidt-gép visszaverte a támadást és komoly veszteségeket okozott az ellenségnek. Összesen nyolc legújabb rendszerű angol gépet lőttek le.

A német sajtó kiemeli annak jelentőségét, hogy pénteken a norvég partok mentén lévő német bázis ellen intézett támadás során öt legmodernebb típusú angol bombavető repülőgépet leterítették.

Berlin, április 13. (Rador.) A német távirati iroda jelenti, hogy angol harc repülőgépek pénteken támadást intéztek Narvik kikötője és a város ellen, de egyetlen bomba sem talált célba, mert a légharító tüzérség nyomban működésbe lépett. Miután az ellenségnek nem sikerült másodsor is támadnia, nyugati irányban visszavonult.

London, április 13. (Rador.) A légügyi minisztérium jelenti, hogy a pénteki nap folyamán angol bombavető rajok cirkáltak a norvég és a dán vizeken. A támaszpontjukhoz visszatérni igyekeztek német flottaegységek ellen.

Dán, svéd, belga és holland önkéntesek jelentkeznek Párizsban a norvég frontra

Párizs, április 13. (Rador.) Nagyszámú dán, svéd, belga és holland alattvaló jelentkezett a párizsi norvég követésen s kérte a norvég hadseregbe való felvételét. Külön bizottság tanulmányozza a jelentkező önkéntesek felhasználásának jelentőségét.

A Csendes Óceán és a Németország elleni blokad

Lapomarede ezredes 1914-ben volt pekingi francia katonai attasé írta az alábbi cikket Párizsban megjelenő Epoque-ban.

„Hogyan vélekednek rólunk a Távolkeleten? Igaz az, hogy az egyik ország szeret a másik pedig gyűlöli bennünket?”

A nemzetközi politika sikkján a kérdés feleslegesnek tűnik, a válasz pedig amúgy sem tanít meg bennünket semmire, mivel kizárólag csak a politikai orientálódás összhangja, vagy nézetkülönbsége számít diplomáciának és a sajtónak pedig az a hivatása, hogy rámutasson az érdekek közösségére, amely nélkül a világ minden rokonszenve hatástalannak bizonyul. Ez az előzetes tevékenység feltűnően nyilvánult meg a Távolkeleten az orosz-japán háború a világháborútól elválasztó 10 év folyamán. Eppen ezért 1914 augusztusától kezdve Japán a szövetségesek oldalán állott.

Pekingben kellett tartózkodni, — mint ahogyan én kényszerülve voltam az ott tartózkodásra — e hét három első borzalmas hetében, hogy valódi jelentőségében értékelhesse az ember a japán beavatkozás jelentőségét.

Japán augusztus 23-án ultimátumot intézett Németországhoz. Egészen addig a Távolkeleten szolgáltatott teljesítő angol és francia megbízottak elvágva a világtól nagyon keserű napokat éltek át. A Tsing-Tao bázist uralva és egy olyan naszád birtokában, amellyel egyetlen európai tengeri divízió sem tudott volna szembe szállni, Németország hatalmában tartotta a Csendes óceán nyugati felét a japán tengeről a kínai tengeren keresztül egészen Singaporeig. Az Emden nevű hajó mindent szétrombolt, ami csak útjába került. A személyszállító és tengerhajók nem merték megkísérelni a hajózást. Magam előtt láttam a Japánból, Kinából, sőt Tibetből érkező mintegy kétezer francia tartalékost, akiket kaszárnyákba zsúfoltak be. Napon-ta türelmetlenül olvasták a táviratokat és kétségbe voltak esve, hogy nem vehetnek részt feldult hazánk védelmében. De merre induljanak el? Elképzelhetetlen utazást terveztek ki Szibérián és Orszországon keresztül. Ebből a célból összeköttetésbe léptek Pétervárral.

Japán belép a háboruba és attól fogva minden megváltozik. A Graf von Spee naszád kifut a nyílt tengerre, Dél-Amerika felé veszi útját, ahol vereség és halál vár. A Csendes óceán megtisztult: visszakapjuk kereskedelmünk, szállításaink és az orosz hadsereg ellátásának szabadságát.

A Távolkeleten Japán jóvoltából 1914-ben a tengeri blokad azonnali és egyetemes hatásának bizonyult. Négy és fél éven keresztül semmilyen henyatást nem mutatott ez a blokad és éppen ezért a közös győzelem felerészben ennek volt köszönhető.

1940-ben a háboru első óráitól fogva a francia-angol szövetségek ismét megszerelik a Németország elleni blokadot arra számítva, hogy ezen keresztül le fogják verni a hitlerizmust.

A háboru hat hónapja után ebből a szempontból hogyan állunk a Távolkeleten? Igyekezünk megállapítani a tényleges helyzetet. Tény az, hogy az északi 21-ik szélességi fok, amely fölött Hankong is fekszik, egészen az északi sarki jéghegyekig a Csendes óceán partjain fekvő hatalmak közül egyik sem foglalt állást Németország, sem pedig Orszországot ellen, mely szerződéses kapcsolatban áll Németországgal.

gal. Minden panasz, félelem és gyanúsítás ellenére sem szakította meg Japán kapcsolatait egyikkel, vagy a másikkal: még az antikomintern egyezményt sem mondotta fel. Ami Kinát illeti — a Japán ellen harcoló Kináról beszéltek — orosz barátainak közbenjárásával bizonyos kapcsolatot tart fenn a német birodalommal.

Ezen a helyen kizárólag a Japán elleni tengeri blokádra fogok szorítkozni. Kétségtelen, hogy a francia-angol tengeri haderő eltávolítja a német lobogó alatt futó utasszállító és teherhajókat. De hogyan állják útját a Mandzsukuoba és az orosz tengeri tartományokba igyekvő semleges áruszállító hajóknak? Vajon fel fognak-e tartóztatni egy Mexikóból rezent szállító norvég hajót? A távolság erősen lecsökkenti a gyanús hajók ellen küldött, a távoli tengereken őrzőjáratot teljesítő hajók számát.

Azonkívül itt van Japán is. Az Asama Maru incidens azt bizonyítja, hogy katonai szolgálatra alkalmas német polgárok letartóztathatók, valamely semleges hajó fedélzetén, még akkor is, ha az Japán, de ugyanakkor az is bebizonyult, hogy Nipon érzékenysége azonnal reagál, ha Japán felségvizeken való tengeri közlekedésről van szó.

Az igazság az, hogy a Távolkeletnek ezen a részén nem valósítottuk meg a Németország elleni blokádot. Mindaddig, míg az orosz-német kapcsolatok mezején nem fognak más szelek fújni és amíg diplomáciaink nem tesz konstruktív lépést a Távolkeleten, (tudjuk, hogy dolgoznak ebben az irányban) Németország nem lesz blokával ezen a területen. A Csendes óceán Kinával, Japánval és Amerikával szemben nyitott kapuja van, amelyen keresztül behozhat és kivihet. Ennek a kapunak a kulcsa Japán kezében van, annak a Japánnak a kezében, amelyet semmilyen kapcsolat nem fűz a francia-angol szövetségekhez és amelyet Németország állandóan figyelemmel kísér.

Néhány nappal ezelőtt japán újságíróval ebédeltem együtt, aki angol-szász körökben már régóta járatos, de elsősorban tartózkodik a francia fővárosban. Az egyik legmodernebb tokiói lap tudósítója, amely hárommillió olvasót számlál.

Megkérdeztem tőlem — mondotta a japán újságíró — hogy mi a véleményem Franciaországról? Így válaszoltam: Az én lapom szereti Japánt és én követem a lapomat. Ami Franciaországot illeti, vendége vagyok és így beszámolómban lojalitás és korrektség kötelez vele szemben. Ha a francia politikának sikerülne meggyeznie a japán politikával, lapom szeretné Franciaországot és én éppen úgy tené, mint a lapom.

A japán újságíró néhány pohár anjoui bor után bizalmasabb lett. Egyebet is mondott, de azokat már itt nem említem meg.

Hölgyek figyelmébe!

Külföldi tanulmányutamról hazaérkeztem. Legújabb párizsi modellrajzokkal és divat-ötletekkel állok tisztelt megrendelőim rendelkezésére.

Szabást-varrást legújabb módszerrel tanítok.

Vértés salon

Sora épület.

Sel Pesach

Fűszeráru

kapható

Frații Léb

CLUJ, P. Mihai Viteazul 8. Telefon: 32-01.

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Palesztina

A PALESZTINAI ZSIDÓ JISUV TELJESITI NEMZETKÖZI KÖTELESSÉGET. A nehéz gazdasági helyzet, az ültetvény-gazdaság válsága ellenére a palesztinai zsidó jisuv példaadóan teljesíti nemzeti kötelességét az országépítő munkával szemben. A palesztinai országépítő alap számadataiból kitűnik, hogy 1939. október 11-ike óta 17 ezer 571 személy jegyzett és fizetett Keren Hayessod hozzájárulást. A hozzájárulások összege 26 ezer fontot tett ki. Ez a szám, amely csak ezer fonttal kevesebb, mint az előző évi hozzájárulás, főleg azért jelentőségteljes, mert az adakozók abból a rétegből kerülnek ki, amelyek tulnyomó része egy fontnál kevesebbet tudott csak jegyezni. A jegyzett összegnek 37 százaléka máris befolyt a Keren Hayessodhoz. Jeruzsálemben a jegyzések 41 százalékat fizették be eddig. Jeruzsálem után a fizetések szempontjából Haifa és környéke következik 41.6 százalékkal, ezután Tel-Aviv 40.4 százalékkal.

KFAR MASARYK NEVEN ÚJ ZSIDÓ TELEPÜLÉS LÉTESÜL ZEBULON VÖLGYÉBEN. A földvásárlási törvény kibocsátásának hetében Zebulon völgyében Kfar Masaryk néven új zsidó település létesült. Az új települést a Hasomér Hacair csehszlovákiai származású tagjai létesítették. A település alapkövetelményét Nátán Bisztritzki mondott beszédét a Jewish Agency és a zsidó nemzeti alapok nevében. Beszédében Haifára, a jövő városára és csodálatosan szép öblére utalva, amelyet „Palesztina szívének” nevezett, Bisztritzki kijelentette, hogy Haifa zsidó jellegét semmi sem biztosíthatja jobban, mint a környéken teremtendő zsidó kolóniák. Ezután méltatta Bisztritzki annak jelentőségét, hogy ez a telepítés Masaryknak a nevét fogja viselni.

— Masaryk nevét bevessük életünk könyvébe nemcsak azért, mert egyike volt a világ igaz bölcseinek, hanem azért is, mert az ő neve azokat az eszményeket szimbolizálja, amelyek nélkül életünk értelmetlenné válna. Ebben az órában, amidőn a mi építő művünk fölött is a pusztulás kardja lebeg, jusson eszünkbe Masaryk jelszava: „Az igazság győzedelmeskedik!”

Megható beszédet mondott dr. Kadlec, Csehszlovákia palesztinai főkonzulja. „Masaryk neve — mondotta — a demokrácia és a nemes humanizmus szimbóluma és ezért zsidóknak és cseheknek egyaránt drága. A konzul ezután emlékeztetett Masaryk Palesztinában tett látogatására és arra a mély hatásra, amelyet a zsidó újjászüléti műve reá gyakorolt. A Masaryk nevére létesített új település örökre összeköti a csehszlovák állam alapítójának nevét a palesztinai zsidó telepítési művel. Elményt jelentett az alapkövetelmény megjelentek számára egy öreg arab fellah üdvözlése is, aki elmondotta, hogy ez az ország, amely harminc évvel ezelőtt még pusztaság volt, a zsidók kitarása, intelligenciája és odaadása révén termékeny paradicsommá változott át. Csak amióta a zsidók nagy pénzért pusztá földet vásároltak a fellahoktól, tudták azok is megdölgözni megmaradt földjeiket és feljavítani anyagi helyzetüket. Ez az egyetlen út az arab nép fejlődésére. Az arab tiltakozott a gyűlölet konkolihintő ellen és a zsidó-arab barátságot élte. Üdvözöl beszédekét mondtak ezenkívül Rufeisen dr., Kogal dr., Paszovszki mérnök, a csehszlovák bevándorlók szövetségének nevében, valamint Menachem Bader, a Hasomér Hacair mozgalom nevében. A Kfar Masarykban hatvan család nyert elhelyezést. A telepek tulnyomó része Csehszlovákiából, a többiek Litvániából származnak. A kibbuc tagjai között illegális bevándorlók is vannak.

NEMET PROPAGANDA A ZSIDÓ NEMZETI OTTHON ELLEN. Az esseni és más német rövidhullámú rádióállomások az utóbbi napokban féktelen propagandát folytatnak a palesztinai zsidó nemzeti otthon ellen. A propaganda arab nyelven folyik. A rádióbemondó kitartóan ismételteti, hogy „Anglia arab forradalomtól tart és ezért jelentős számú csapatokat vont össze Palesztinában.” Macdonald legutóbbi alsóházi beszédét úgy értelmezik, mint bizonyítékát annak, hogy Anglia „nem akarja az arabok javát”. Macdonald nyilatkozata „tanúsította Angliának, a szabadság ellenségének, sőtét szándékait.” A német rádióbemondó az alábbi szavakkal fordult Macdonaldhoz:

„Macdonald ur, ön igen jól tudja, hogy az arabok nem kedvelik az ön csapatait. Az arabok sokkal bátrabbak annál, semhogy ön erőszakkal leigázhathatná őket. Macdonald ur, ne feledkezzék meg arról, hogy a hamu alatt parázs rejtőzik. Az arabok nem fogják megengedni, hogy az angolok és a zsidók, ez utóbbiak a világ szegénye, zsidó nemzeti ott-

hont teremtsenek Palesztinában.” A bemondó ezután felolvasta a volt főmufti 1936-ból, közvetlenül a zavargások kitörése utánról származó kiáltványát, az arab államokhoz.

Az esseni rádióállomás többi arabnyelvű adásaiban azt állítja, hogy „a palesztinai angol kényuralom és elnyomás tetőfokára hágott.” A bemondók arról is beszámolnak, hogy az akkori börtönben naponta végeznek ki arabokat és hogy mind a mai napig egyetlen zsidót sem ítétek halálra Palesztinában fegyverviselésért. Nem felejtik el a bemondók azt a legendát sem, hogy „angol ügynökök megmérgezték Feisalt, Irak egykori királyát, mert megkísérelte az arab államok egységének helyreállítását”. A bemondások minden esetben azzal a felszólítással érnek véget, hogy az arabok „lázzadjanak fel és harcolják ki függetlenségüket.”

MAX BODENHEIMER HETVENÖT ÉVES. Max J. Bodenheimer dr. a napokban ünnepi meg Jeruzsálemben hetvenötödik születésnapját. Bodenheimer a cionista mozgalom klasszikus korszakának egyik kimagasló alakja, Herzl legbensőbb munkatársának egyike és a németországi cionista szervezet alapítója. Bodenheimer még Herzl előtt volt cionista. Herzl fellépése után az első volt azok között, akik az új mozgalom zászlaja alá sorakoztak. Elkísérte vezérét palesztinai útjára, több ízben volt a cionista kongresszusok elnöke, egy ideig ő vezette a Keren Kajemetet.

A háboru utáni években Bodenheimer a kongresszus vitáiban a herzli cionizmus egyik legkonzekvensebb védelmezője volt. Néhány látogatást tett Palesztinában, amíg 1935-ben véglegesen meglepedett az országban, ahol fia egyetemi tanár. Hetvenötödik születésnapja alkalmából a cionista világ, a palesztinai zsidóság és elsősorban a németországi cionisták meleg szeretettel veszik körül az öreg cionista harcost.

KIÉPÍTIK A TEL-AVIVI KIKÖTŐT. A Star című londoni lap jelentése szerint számos gazdag londoni zsidó elhatározta, hogy nagyobb alapot teremt a tel-avivi kikötő kiépítésére.

Ez a terv — írja a lap — igen nagy jelentőséggel bír, különösen ma, amikor Tel-Avivnak elsődrendű stratégiai fontossága van. A tel-avivi kikötő — fejezi be cikkét a lap — a Földközi tenger valóságos csodája.

Hollandia

NEMET-ZSIDÓ NYILVANTARTÓ IRODÁT LÉTESÍTETEK AMSZTERDAMBAN. „A zsidó családkutató társaság” alapítója és vezetője, dr. Arthur Czellitzer, éveken keresztül Berlin egyik legnevesebb szemorvosa, jelenleg hollandiai lakos, irodát létesített Amszterdamban az 1933 január elseje óta Németországból, Ausztriából és Csehszlovákiából elmenekült zsidók új címeinek nyilván tartására. A hivatal feladata megakadályozni a családi és baráti kapcsolatok szétszakadását a menekülésre kényszerült zsidók között. Az iroda a segítők közvetítésével és a menekültek közötti kapcsolatok visszaállításával is foglalkozni fog. Az érdekeltek leveleiket a következő címre küldhetik: „Jüdische Adressen Zentrale, dr. Arthur Czellitzer, Breda, Hollandia, Juliana-laan 6.

Olaszország

AZ ELSŐ NEM HIVATALOS ANTISZEMITA AKCIÓN OLASZORSZÁGBAN. Az anconai orvosok és ügyvédek szövetségei eltiltották tagjaikat attól, hogy kapcsolatot tartsanak fenn zsidó betegekkel és ügyfelekkel. Ez az első nem hivatalos jellegű antiszemita akció Olaszországban. Az olasz törvények csupán azt tiltják el, hogy zsidó orvosok nemzsidó betegeket kezeljenek.

Anglia

A ZSIDÓSÁG JOGAIROL ÉS KÖTELESSÉGEIRŐL BESZÉLT MEIR GROSMANN. Meir Grossmann, a zsidó állampárt vezére és a cionista végrehajtó bizottság alelnöke, a napokban beszédet mondott az angol-palesztinai klub tagjai előtt Londonban. Beszédében többek között ezeket mondta:

— A zsidó nép legszembetűnőbb kötelességeinek egyike a jelenlegi körülmények között az, hogy harcoljon a jisuv megerősítéséért. A megszorító intézkedések ellenére a zsidóknak igyekezniük kell oly pozíciókat teremteni Palesztinában, amelyek lehetetlenné tesznek minden kísérletet arra, hogy a békeszerződés megkötése alkalmával figyelmen kívül hagyják őket.

— Galuti emancipációnk teljes és végleges biztosításán kívül követelmünk kell azt a jogot, hogy államot alapítsunk Palesztinában, amely része lesz egy közelkeleti államszö-

Khasana Szájruj
Szépségteljesíti és fiatalítja száját

Egyszerű használata egész napra elegendő mert a **KHASANA** idő, víz és csókoló!

8 egyéni szájnyelvvel lehetővé teszi az egyéni igények megfelelő szín teljességű kiválasztását

KHASANA arcruccs arcának a kiváló fialtós frissességet nyújtja!

Egyszerű végighasználás az új és a régi KHASANA arcruccs 8 egyéni árnyalatú szájruj

KHASANA

Argentína

„ARGENTINÁBAN NEM LÉTEZIK ANTISZEMITIZMUS”. Senor Cantillo, argentin külügyminiszter, nyilatkozatot adott a sajtónak, amelyben többek között ezeket mondta:

— Argentínában nem létezik antiszemita-csupán néhány olyan kereskedő és szabadfoglalkozású van, akik sikertelenségük miatt irigykednek a náluk tehetségesebb zsidókra.

Chile

ANTISZEMITA PROPAGANDA CHILEBEN. Chilei lapok intézkedéseket követelnek a kormánytól az egyre erősödő chilei antiszemita izgatás ellen, amelyet kivülről táplálnak. A La Patria című izgató lap Hitler dicsőíti és a szövetségeket, valamint az Egyesült Államokat szidja, mert „a zsidók zsoldjában állnak.” Dél-Chileben nagy tömegű röpecsület terjesztettek, amelyben a zsidók kiűzetését követelték Chiléből. A szabad- elvű lapok szerint ezt az agitációt a chilei német kolónia pénzeli, amelynek viszont Németországgal vannak kapcsolatai. Az antiszemita lapokat igen olcsón árúsitják, ami ugyancsak külföldi pénzforrásokra enged következtetni.

NEMET-ZSIDÓ MÁJKUTATÓ TUDOS MŰKÖDIK CHILEBEN. A chilei egészségügyi miniszter közlése szerint az 1936-ban Németországból Chilébe bevándorolt híres zsidó májkutató, Alexander Lipschitz professzor, az állami tudományos kutató intézet igazgatójává nevezték ki. Lipschitz professzor tovább folytatja májkutatásait és tanulmányozni fogja Chile egészségügyi feltételeit is.

CHILE KIUTASITJA A TURISTA VIZUMMAL RENDELKEZŐ ZSIDÓ MENEKÜLTEKET. A chilei lapok szerint a kormány utasította a hatóságokat, hogy utasítsák ki mindazon zsidó menekülteket, akik a legutóbbi hat hónap folyamán turista vízummal érkeztek az országba. A lapok szerint az intézkedés körülbelül ötszáz zsidó menekültet érint.

ZSINEGGYÁR keres az ország minden városában jól bevezetett

helyiügynököket

Fényképes ajánlatokat referenciák megjelölésével „Szorgalmas” jellegre a kiadókba

A Carentul háboru új

Dánia megszállásában nem amely válaszpártok aláaknkon keresztül tót. Közöttük főszereplő, nion volt román zik a háboru jésztésével. front” cím ala

— Kétségkívül szakadása a mert az északi háboru, cse költségvetésű is megenültés volna a súly magyarázatát mok összehas a szociális fistennek a to teljes hiányá fogásuk, pac agresszív szkat Finnorsz kinosabb hel

— Van te tehát háboru kerestek. Nem em érie nek az a nagyszerűen tokat e ész sa. Szentan sas és az amilyen mé óta. A német birodalán r impérium lé ért küzd, dobja vissza séges német tetlen orszá van az első molhatunk nagy képe lenni ahhoz ban fejlődés csak össze repülőflottá düll cépon érn, hogy r amely ha r híz, mert megfélemlit legnagyobb Várjuk n adandó ang északi fron lélegzenek.

— Norv multé. Hus metország zékére és Dániát, va amelyeket tumain ki törődött a fehérvást is ményekkel tartást ta áll, a kor és elrendé — Egé

Az északi események a bucuresti sajtó tükrében

A Curentul és az Universul oldalakon keresztül foglalkozik az európai háború új alakulásával. Elmulasztott lehetőségek, várható fordulatok

Dánia megszállása és egyes norvég ki-
börtökben német csapatoknak partralépése,
amely válasz akart lenni a nyugati norvég
partok aláaknázására, természetesen oldala-
kon keresztül foglalkoztatja a bucuresti saj-
tót. Közöttük a Curentulban Seicaru Pamfil
szerkesztő, míg az Universulban Lugosianu
vált római követ vezércikkben foglalko-
zik a háború Észak-Európára történt kiter-
jesztésével. Seicaru „Kialakult az északi
front” cím alatt a többi között így ír:

A terveket régen előkészítették
— Kétségkívül áll, hogy a háború felhö-
szakadása a pusztító jégvihar jellegűt ölti,
mert az északi államok 130 éve nem viseltek
háborút, csendben fejlődtek, anélkül, hogy
költségvetésükben még csak viszonylagosan
is megalapították a méltó összeggel szerepeltek
volna a súlyos katonai kiadások. Ebben leli
magyarázatát az is, hogy a skandináv álla-
mok összehasonlíthatatlanul előbbre vannak
a szociális fejlődés terén: nem kellett Mars
istennek adót fizetniük. Katonai szervezetük
teljes hiánya, a fegyveres békét elutasító fel-
fogásuk, pacifizmusuk, valamint igen kevés-
agresszív szocializmusuk ezeket az ország-
okat Finnország megtámadtatása idején a leg-
kínosabb helyzetbe hozta. Lelkiileg — és ezt

a szót nem retorikai értelemben használták
— Finnországgal együtt éreztek, nagyon jól
tudták, hogy a finn államnak, a Balti tenger
legbiztosabb védőpajzsának megcsönkítése
őket is veszélyezteti a jövőben. Nem ragad-
tatták el magukat és nem siettek szolidaritá-
sukat a finnek iránt egyéb téren kinyilat-
koztatni, hiszen katonai felkészültségük any-
nyira gyenge volt és vérszegény, hogy jobb-
nak látták, ha segítségüket inkább érzelmi-
leg, mint ténylegesen juttatják kifejezésre.
Svédország és Norvégia — Dániáról nem is
beszélünk — félelemmel voltak eltöltve arra
az esetre, amikor Németország esetleg egyet-
len párdúcugrással elfoglalja az északi álla-
mokat. Bizonyos, nagyon nehezen kerülhet-
tek volna el, hogy a két ellenfél fogójába ke-
rüljenek, mert Németországgal való gazda-
sági kapcsolataik ellentétesek voltak a szö-
vetségek gazdasági zárlatával. De amint
véget ért a norvég partok körülzárása tekin-
tetében fennálló habozás a szövetségek ré-
széről, Németország válasza nem késhetett.
Az a tény, hogy Dániát és Norvégiát villám-
gyorsan foglalták el német csapatok, azt bi-
zonyítja, hogy az eshetőséggel már régen
számoltak Németországban és valószínű a
feltevés, hogy a terveket a német haderő
vezérkara tanulmányozta és készítette elő.

A német sas és az angol oroszán harca

— Van tehát egy északi front. Van már
tehát háborús színtér, amelyet hét hónap óta
kerestek. Nem lehet tudni, vajjon Hollandiát
nem éri-e hasonló sors, mert Németország-
nak az a szándéka, hogy az Anglia ellen
megyszeríten felhasználható északitengeri par-
tokat egész hosszában jelenlétével súlyosbít-
sa. Szemtanulni leszünk ezek szerint a német
sas és az angol oroszán közötti harcra,
amelyek még nem volt Európában Napoleon
óta. Az angol büszkeség számára, az angol
birodalom részére a harc ára maga a brit
impérium léte, Németország fennmaradásá-
t küzd, mert ha veszít, egészen 1640-ig
dobja vissza a sors: az erőt képviselő egy-
eszes német birodalomnak kicsiny és tehe-
telen országokra való feldarabolása. Ezért
van az elszántság és hevesség, amellyel szá-
molhatunk a harc során. Nem szükséges
nagy képzelőtehetség, nem kell stratégának
lenni ahhoz, hogy megértsük, milyen irány-
ban fejlődnek a hadműveletek. Ezután fogja
csak összemérni erejét a szövetségesek
repülőflottája a németekével, amelynek egye-
dül a célpontja Anglia. Azt akarják ezzel el-
érni, hogy megrendítsék az angolok morálját,
amely ha nem is lehetetlen, de nagyon ne-
hez, mert a brit lélek nem befolyásolható
megfélemlítéssel. De éppen ez kényszeríti a
legnagyobb erőfeszítésre Németországot.

Várjuk most a villámgyors német lépésre
adandó angol-francia választ. Kialakult az
északi front. A délkelet-európai államok fel-
lélegzenek.

Új helyzet

Az Universulban Lugosianu Ion így ír:
— Norvégia és Dánia semlegessége a
multé. Huszonnégy órán belül választott Né-
metország a szövetségesek április 8-iki jegy-
zékére és minden ellenállás nélkül elfoglalta
Dániát, valamint a fontos norvég kikötőket,
amelyeket a semlegesség törékeny argumen-
tumain kívül más nem védett. Dánia bele-
trördött az elfoglalásba és Keresztély király
felhívást intézett a dán néphez, hogy az ese-
ményekkel szemben bölcs és nyugodt maga-
tartást tanusítson. Norvégia azonban ellen-
áll, a kormány elhagyta az elfoglalt fővárost
és elrendelte az általános mozgósítást.
— Egészen új, bár várt, de mégis meg-

Miért volt fontos Dánia elfoglalása

— Németországnak az Északi tengeren
kedvezőtlén helyzete van. Rövid partvonal,
amelyen mindössze két kikötő terül el,
Wilhelmshafen és Cuxhaven és ugyancsak
egyetlen visszavonulási út, amelyet Helgoland
véd. Dánia az Északi tenger egész bejáratát
elzárja, kezében van a három szoros kulcsa:
a Kis-Belt és Nagy-Belt, valamint a Szunda,
amelyet könnyűszerrel lehet aknákkal ei-
zárnai, mint ahogyan azt a világháború ide-
jén meg is tette. Még a világháború előtt
tisztában voltak a német tengerészet vezetői
ezzel a kedvezőtlen helyzettel és ezért 1895-
ben megépítették a kieli csatornát, amely az

Anyuka nevet . . .

és az egy öröm nézni, mikor
Anyuka nevet. Akkor látni lehet
két fénylő fehér fogorát. Onnél
nem? Használjon Ön is máfol
NIVEA-fogpasztát és már hol-
nap ámulni fog az eredményen.
NIVEA-fogpaszta felüdít és ala-
posan tisztít.

legjobb 2 x naponta.

Északi tengert összeköti a Balti tengerrel.
Ez azonban nagyon kevésbé növeli Német-
ország tengeri hatóképességét. Szükség volt
a három dán tengerszoros birtoklására, rövi-
den, Dánia elfoglalására. Ilyenformán a
hosszu norvég partok feletti hatalom peri-
ferikus helyzetet biztosít Németország szá-
mára is és ugyanakkor lehetővé válik részé-
re, hogy a svéd acélzállítás fennakadás nél-
kül történjék. Dánia megszállása a balti-
tengeri bejárat elzárását teszi lehetővé a
német hadiflottának.

— Azt mondják, hogy akté Warwick,
Trondheim, Stavanger, Kristiansund és
Oslo, azé Norvégia. Ezután derül majd ki,
hogy mennyi azonnali ellenállást képes fel-

mutatni ez az ország és hogy a szövetsé-
gek beavatkozása mennyire tudja megváltoz-
tatni a befejezett tény. Az biztos, hogy Nor-
végia nem sajnálhatja eléggé, hogy egy hó-
nappal ezelőtt nem engedte meg a szövetsé-
ges csapatok áthaladását Finnország felé.

— A Norvégiában végrehajtott katonai
műveletek révén Németország kedvező stra-
tégiai helyzetet teremtett és új operációs
területet szerzett, de ugyanakkor jelentősen
meghosszabbodtak közlekedési utjai olyan
ellenféllel szemben, amelynek tengeri fölénye
vitathatatlan. A végső siker a háborús felek
közti viszonytól és attól a gyorsaságtól függ,
amellyel a szövetséges szárazföldi, tengeri és
légi erők válaszolni képesek.

Select és Uránia Mozgók

MA, VASÁRNAP UTOLJÁRA

A Notre Dame-i toronyőr

VICTOR HUGO halhatatlan regényének utólréhetetlen filmváltozata. Főszerepekben:

Charles Laughton, Maureen O'Hara

Ma este az utolsó előadás keretében látsoroljuk a toronyőr Hollywoodból kapott hét kis
szobrárt. — Mindenki nézze meg ezt a film remekét, melyhez hasonló még nem volt
és még sokáig nem lesz!

Hétfői kezdettel: A CSIKÁGÓI SZOBALANY vigjáték, főszt.: Ann Sothorn, Robert Young.

Az Ausnit-perben a tábla úgy döntött, hogy a Resita-vállalat polgári felként érvényesítheti magánjogi igényeit

Bucuresti, április 13. (Rador.) A buka-
resti ítélőtábla az Auschnit-per csütörtöki
tárgyalásán elutasította a védelem per-
gató kifogását, mely kétségbe vonta a
Resita vállalatnak a magánjogi igényre
vonatkozó jogát. A tábla döntésével meg-
állapította, hogy a Resitanak joga van az
ügyben polgári felként szerepelni, a vád-
lott ugyanis az igazgatótanács mandató-
riusa volt s az igazgatótanács — anélkül,
hogy ehhez közgyűlési jóváhagyásra len-
ne szüksége — bíróság elé szólíthatja, ha
tullelő mandátumát és hűtlen kezelés tör-
tént. A határozat kihirdetése után beszó-
litották a tanukat, akiket a törvényszék

nem hallgatott ki. A négy tanu közül csak
Adrian Dumitrescu, a „Malaxa” üzemek
vezérigazgatója jelent meg. Kihallgatásá-
nak megkezdése előtt a védelem részéről
Stanescu ügyvéd szakértők meghallgatá-
sát kérte egyes pontokra vonatkozólag a
„Resita” könyveivel és a jegybank iratai-
val kapcsolatban. Déli egy órakor a tár-
gyalást felfüggesztették és folytatását
péntek reggel 9 órára tűzték ki. A pénteki
tárgyaláson a tábla úgy döntött, hogy a
jövő hét folyamán naponta délelőtt és dél-
után folytatja az ügy tárgyalásait. Teg-
nap a bizonyító eljárást folytatták.

A banati iparvállalatok vámkedvezményt kérnek ama áruk nyersanyagaira, amelyeket exportra dolgoznak fel

Timisoara, április 13. Ismeretes, hogy a
vám törvény 128—130. szakasza bizonyos
fajtájú importált nyersanyagok után, a
mennyiben csupán feldolgozás céljából im-
portálják és ezután, mint készáru ismét
külföldre szállítják, a behozatalkor fizet-
tett vám és illetékek visszatérítését teszi
lehetővé. Ez a rendelkezés iparpártoló cé-
lú és a készáruexportot igyekszik előse-
gíteni, de a kedvezmény csupán néhány ki-
vételes nyersanyagra vonatkozik. A teme-
svári kereskedelmi és iparkamara most
ebben a kérdésben nagyfontosságú felter-
jesztéssel fordult a nemzetgazdasági, il-
letve külkereskedelmi minisztériumhoz. A
kamara emlékiratában rámutat arra, hogy

a gyárak részére, bizonyos belföldön fel-
dolgzott nyersanyagok után biztosított
vám- és illetéktérítési kedvezmény sokkal
nagyobb jelentőségű az ipari fejlődés szem-
pontjából, semhogy a kedvezménynek né-
hány nyersanyagra való korlátozása ki-
elégítene az érdekelt ipari köröket. A ka-
mara éppen ezért arra kéri a minisztériu-
mot, hogy a vám törvény kedvezményét
terjessze ki valamennyi külföldi eredetű
nyersanyagra, amelyet készáruként expor-
tálnak. A temesvári kereskedelmi és ipar-
kamara nagy jelentőségű előterjesztésére
nagy érdeklődéssel várják a Bácság ipari
köreiben a választ.

Tavaszi üdonságok nagy választéka

FODOR EMIL & Co.

Cluj, Calea Regele Ferdinand 10.

Kalapok

Ingek

Nyakkendők

a legolcsóbb áron.

HIREK

— Egy kilencvenhárom éves nyugdíjas aggyastyán megrendítő tragédiája. Máramaroszigetről jelentik: Megrendítő tragédia híre érkezett Szigetre a magyarországi Máramaroshoz tartozó Körösmező városkából. Vidor László nyugalmazott pénzügyi főosztályos még a nagy világháborút megelőző években, közvetlenül nyugalmazása után, költözött Körösmezőre — ahonnan családja származott — valamelyik erdélyi városból. A nyugalmazott főosztályos egyetlen fia Amerikában élt, akit édesapja rajongással szeretett. A matuzsálemi kort megért ember több ízben jelentette ki szomszédai előtt, hogy csupán azért él még, mert szeretné viszontlátni egyetlen gyermekét. Ugy remélte, hogy a háború után fia hazalátogat Amerikából. Pár nappal ezelőtt az öreg nyugdíjas arról értesült, hogy fia Amerikában halálos szerencsétlenség áldozatává esett. Az aggyastyán azóta buskomor lett és két nappal ezelőtt lakásának padlásán ruhaszárító kötéllal felakasztotta magát. Amikor lakásadónője rátalált, már nem volt benne élet. A szerencsétlenségszerű tragédiája az egész környéken ószinte részvétet váltott ki.

— EMLÉK A NOTRE DAME-I TORONY-ÖRTÖL. A SELECT és URANIA MOZGÓK IGAZGATÓSÁGA kedveskedni akar mozgólátogatóknak. Ezért vasárnap, ma este az utolsó előadás keretében kisorsolja a TORONYÖR 10 kis szobrákat, melyek Hollywoodból érkeztek egyszerre a filmmel, hogy az utolsó előadás keretében kisorsolják a nézők között. Felhívjuk a mozgóképedzőket, minél számosabban vegyenek részt az utolsó előadásban. Ilyen film még nem volt és még sokáig nem lesz.

— A Somes tartományi Kereskedelmi Utazók Céhének cluj-i vándorgyűlése. Az oradeai székhellyel bíró Somes tartományi Kereskedelmi Utazók Céhe, vasárnap, f. hó 14-én Clujon, a Regal kávéház különtermében nagygyűlést tart, délelőtt 10 órai kezdettel. A központ képviselőit Tucek Kálmán elnök és Grosz Márton alelnök fogják megjelenni és ismertetni az utazókat érintő összes problémákat, valamint a Céh által kifejtett eddigi tevékenységet és a Céh jövőbeni nagy feladatait. Felkérnek ezután is a cluj-i lakosoktól, hogy a gyűlésen megjelenni sziveskedjenek, ahol egyúttal a fényképes igazolvánnyal rendelkező tagtársak igazolványait az 1940-es évre is érvényesítik.

— Érdekes bűnügy az aradi törvényszék előtt. Aradról jelentik: Érdekes bűnügy foglalkoztatta az aradi törvényszéket. Az aradi Femina női konfekciós cég család címen feljelentette Nusser, alias Niteanu Máriát, a Corbul című aradi vállalkozás tulajdonosnőjét. A panaszos cég beadványában azt közölte a bírósággal, hogy Nusser Mária, aki Maria Niteanu néven is szokott szerepelni, Corbul néven kerékpárörző és biztosító társaságot létesített. A Corbul arra vállalkozott, hogy mindazoknak, akik évi 278 lej örzési és biztosítási díjat fizetnek, 5000 lej kártérítést fizet ki abban az esetben, ha a biztosított kerékpárt ellopják. A Femina cég is biztosította kerékpárját a Corbul vállalatnál a fenti feltételek mellett és amikor a konfekciós cég biciklijét ellopják, arról értesítették a biztosító és örvő vállalatot és a kártérítést összeg megfizetését követelték. A Femina cég szerint a Corbul vállalat ezt megtagadta és a biztosítási szerződés 9. szakaszára hivatkozott, amelynek értelmében a biztosító kötelezettségei „mozgósítási állapot vagy háború idején” megszűnnek. A Femina cég beadványában azt is közölte, hogy jelenleg az ország területén nincs sem mozgó-sítási, sem pedig háborús állapot, így tehát a Corbul vállalat kötelezettsége változatlanul fennáll. A Femina cég arra is hivatkozik, hogy megállapítása szerint a Corbul vállalat tulajdonosnője félrevette ügyfeleit. A biztosítási törvény vonatkozó intézkedései értelmében ugyanis biztosító-vállalat csak részvénytársaság formájában működhetik és csak akkor, ha legalább kétféle millió lej befizetett alaptőkéje van. A feljelentő cég szerint a Corbul vállalat a fenti feltételekkel nem rendelkezik és szerinte Nusser Mária a kereskedelmi kamaránál csak ügynökként jegyeztette be magát, másrészt pedig — ugyancsak a Femina állítása szerint — a kerékpárörző vállalatnak örvő személyzete sincs, annak ellenére, hogy a vállalat tulajdonosnője a biztosítási szerződésben arról a személyzetről is említést tesz. A fenti adatokra való hivatkozással a Femina cég a Corbul vállalat tulajdonosnőjének megbüntetését kérte. A törvényszék elrendelte a bizonyítási eljárást.

— A CÉHTÖRVÉNYJAVASLAT A PARLAMENT ELŐTT. Bucurestiből jelentik: A parlament tegnapi ülésén Tatarescu királyi tanácsos, miniszterelnök felolvasta a céhek elismeréséről, továbbá a céhek nemzeti tanácsának megteremtéséről és a szabadfoglalkozásuk megszervezéséről szóló törvényjavaslat betervezésére vonatkozó királyi kizáratot és hozzátette, hogy a kormány és parlament együttes munkájának eredménye lesz a román céhek megszervezése.

— Sikertűl Poretz-émlékünnepély Sigheten. Máramaroszigetről jelentik: A „Brit Kibbutc” cionista ifjúsági szervezet szigeti csoportja szombaton és vasárnap este nagyszabású nyilvános előadást rendezett a Mizráchi helyiségében, J. L. Peretz, a neves jiddis író halálának negyedszázados évfordulója alkalmából. A szép anyagi és erkölcsi sikerrel zárult előadás műsorán egy palesztinai élőkép, szavaltokon és énekszámokon kívül szerepelt Tunkeler-nek, a kiváló zsidó humoristának „Brillianten” és Scholem Alejchem híres „Ojlem Habááh” c. egyfelvonásos humorizsja is. Az estély szereplőinek a névsora a következő: Eizikovits Bella, Lauter Rachel, Sajovits Reizi, Basch Leizer, Perl Joel, Fischman Mottel, Davidovits Eizik, Davidovits Mates, Davidovits Leib, Wleder Feivis, Schwartz Mendel, Eizikovits Sefanje, Eizikovits Siku, Ösztreicher Isif, Knacker Siku, Nachmanovits Moise, Végh Moise, Róth Mendel és a zenekar tagjai: Müller Toivi, Rosenberg Icu, Steingiszter Wolf, Wiener Dávid és Fried Wolf.

— A sighet cionista helyi csoport Rási emlékünnepélye. A Zsidó Nemzeti Szövetség máramaroszigeti helyi csoportja szerdán este emlékünnepélyt rendezett Rabbénu Slomó Jicchaki, a nagy kommentátor születésének kilencszázadik évfordulója alkalmából. Az emlékünnepélyt Fuchs József, a ZsNSZ ügyvezető elnöke nyitotta meg, majd dr. Krausz Ferenc nagyszabású előadásban ismertette Rási életét és géniuszát. Ezután dr. Fried Ábrahám alapos felkészültséggel, lebilincselően érdekes és tömör előadásban foglalkozott Rási alkotásaival, egyéniségével, valamint a zsidó utókorra és a tudományra gyakorolt hatásával. Az egybegyűltek lelkesen megtapsolták mindkét előadást.

Nézzé meg és küldje el ismerőseit a ROYAL mozgóba, hogy lássa és csodálja ma utoljára ROBERT TAYLOR és MAUREEN O'SULLIVAN bájos filmjét:

Sport és szerelem

FIGYELEM! E film városunkban először kerül bemutatásra, nem tévesztendő össze az „Oxfordi diák”-kal. Előtte: A legújabb híradó.

Hétfőtől: ANDY HARDY COW-BOY. Főszerepben: MICKEY ROONEY.

— A Goldmark filharmoniai társaság értekezését, hogy holnap, hétfőn este 9 órakor rendez próbát tart, melyre a tagok pontos megjelenését kéri.

— Eljegyzés. Schwartz Hanci és Schönhaus Imre, Cluj jegyesek.

— Divat- és gyógycipők, elsőrendű kivitelben: Kohn István, Oradea, Parcul Traian 1.

— A legjobb kóser házikoszt kapható a Concordia zsidó klubban, havi abonemára és kihordásra is. Str. Memorandului 13. Bejárat a Str. Rațiu felől. Telefon: 26-92.

— Divat- és gyógycipők elsőrendű kivitelben: Kohn István, Oradea, Parcul Traian 1.

— Dr. Bleicher Alfréd előadása Tg.-Muresen. A ZsNSZ marosvásárhelyi helyi csoportjának kulturális keretében f. hó 15-én, hétfőn este 9 órakor az Avoda Klubban dr. Bleicher Alfréd: „A zsidóság helyzete a modern nacionalista érásban” címmel tart előadást. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Belépés díjtalan, érdeklődőket szívesen lát a cionista helyi csoport.

— Káhn Kálmán előadása a sighet magánalkalmazotti céhben. A Magánalkalmazottak Céhe máramaroszigeti csoportjának előadásorozata keretében vasárnap, f. hó 14-én délután 5 órai kezdettel Káhn Kálmán, az Uj Kelet tudósítója riportszerű előadás keretében ismerteti a legutóbbi napok világeseményeit és az azok közötti összefüggéseket. Az előadás — amelyet vita követ — a céh saját helyiségében, Piața Unirii 12 alatt, az emeleten (dr. Forna volt rendezője mellett) lesz megtartva.

Perzsaszőnyegek,

szővelei lerakata. Branco-szőnyegek, gyönyörű kristályok, eredeti kobáldok, ebéd- és kávészervizek nagy választéka, melyen lesz állított árban. Képerkezés és képerketrenoválás! Beérkeztek husvéti tányérjaink és csészéink!

„PAX”

Cluj, Calea M. Foch 6. (Sora mellett)

— Széder estét rendez a Hakoah vezetősége. Aradról jelentik: Április 22-én, hétfőn és április 23-án, kedden este 8 órai kezdettel széder estét rendez a Hakoah sportegyesület, tagjai és azok vendégei részére. Az első széder-estét Weisz főként, a másodikat pedig dr. Schönfeld Miklós rabbi és Weisz főként fogják rendezni. — Tekintettel a nagy érdeklődésre, a vezetőség kéri a tagokat, hogy jelentkezésüket mielőbb adják le a klub igazgatójánál, Sándor Iván úrnál.

Újonnan megnyílt

Bucures Iben

Elegánsan berendezve, vis a vis a Hotel Princiarral, Str. Brezoianu 14. I. emelet.

Orth. Kóser Étterem

Klein (Aradról). Kiváló erdélyi konyha. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

— Eljegyzés. Stark Anna Satu-Mare és Löwbeer Frigyes Dej (Simleu-Silvaniei) jegyesek.

— Megjelent a Jogi Kalauz. Dr. Rösler Victor hírlapíró szerkesztésében és a Lapkiadó Rt. kiadásában megjelent a Jogi Kalauz átalakított formában és szerkesztésben. A Jogi Kalauz lényegpótló ama magyar olvasók számára, akik a román jogi nyelvet nem eléggé tökéletesen beszélik. Nagy érdeme dr. Rösler Victor szerkesztőnek, hogy elsősorban a mindenképp legjobban érdeklő adóügyi és gazdasági vonatkozású törvényeket magyar nyelvre fordítva adja le a legkövetlenebb magyar jogi szaknyelven. A Jogi Kalauz első száma a következő törvények teljes magyar fordítását tartalmazza: 1. A bélyegilleték felemeléséről szóló törvény és a pénzügyminisztérium utasításai. 2. Az új adótörvények alkalmazása. 3. A pénzügyminisztérium kiadta a kereskedők és iparosok adóamnestiájáról szóló törvényhez fűzött utasításait. 4. A pénzügyminisztérium kiadta az aggregatív törvény gyakorlati alkalmazására vonatkozó utasításait. 5. Mit ír a Hivatalos Lap? stb. A Jogi Kalauz kapható minden újságárúsnál, előfizetési díja egy évre 180 lej. Megrendelhető a kiadóhivatalban Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

A parányi ember...

a nagy természetellen szembenállva, küzd a maga nyugtalan, kielégíthetetlen idegeivel és gyenge szervezetével. Bámulatos szívóssággal akarja meghódítani az egész világot. Pedig ráeszmélhetne arra, hogy ezáltal napról napra kopik-romlik szervezete és észrevétlenül halad a megsemmisülés felé, mert nem bírja a nagy tempót képzeletének világával felvenni és előbb-utóbb a betegségek sorozata támadja meg szervezetének ellenálló képességét, u. m. gyomorhaj, bélzavarok, epe- és májbetegedések, ideges álmatlanság, szédülések és hevílések.

A világhírű amerikai „GASTRO-D”, amely egy nemrégiben felfedezett gyógynövény kivonatából készül, súlyos gyomor- és bélhajok eseteiben kitűnő eredményeket adott és melynek gyógyhatását úgy külföldi, mint bel-földi orvosi szaklapok legismertebben méltatják.

„GASTRO-D” kapható gyógyszer-tárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150.— lej utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

— Mandel Lóri bistrítai kozmetikus bu-curesti államvizsgáját sikerrel letéve, kozmetikai rendeléseit ismét megkezdte: Bistrifa, „Lóri” Kozmetika.

— Zsir- és cukorjegy Magyarországon. Budapestről jelentik: A Stefani jelent: A jövőhétől kezdődően életbeléptetik a cukor és a zsírjegyeket.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, április 14.

Bucuresti. 11.30: A rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. 13: Pontos idő- és vizállásjelentés. 13.02: Victor Predescu zenekara. 13.20: Pontos idő, közlemények, sport. 14: Hírek. 14.50: Rádióközlemények. 15: Gazdasági közlemények. 15.15: A falu órája. 16.15: Premilitár-közlemények. 17.15: A Románia—Olaszország válogatott labdarúgó-mérkőzés közvetítése Rómából. 18.17: Katonazene. 19: A hét. 19.15: Hanglemezek. 20.02: Sport. 20.05: Előadás. 20.25: Petre Munteanu énekszámai. 20.45: Hírek. 21: Színi előadás. 22.10: Hírek, sport. 22.30: Hanglemezek.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 13.30: Cigányzene. 13.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16.45: Szalonzene. 18: Hírek. 18.15: Klementisz Klára zongorázik. 19.15: A Budapesti Hangverseny Zenekar. 20.10: Sport-eredmények. 20.15: Hírek. 20.50: Cigányzene. 21.10: Versek. 21.40: Gitárest. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene 1.05: Hírek.

Keresztes pedikűr-szalón

Calea Regele Ferdinand 14.
(Meinl kávéház udvarban)

Hétfő, április 15.

Bucuresti. 12: Pontos idő, vizállásjelentés. 12.40: Hanglemezek. 13: Román népdalok. 13.20: Pontos idő, kulturális közlemények, sport. 13.30: Grigorás Dinicu zenekara. Közben 14: Hírek. 15: Közlemények. 19: Pontos idő, időjárás. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: Hanglemezek. 19.55: Hírek magyar nyelven. 20.05: Előadás. 20.25: Arta Florescu énekszámai. 20.45: Hírek. 21: A rádió hangversenyzenekara. 22.10: Hírek, sport. 22.30: Emilia Guțeanu énekszámai. 22.45: Román táncok és népdalok. 23.45: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Rendőrzene. 13.40: Hírek. 14.30: A rádió szalonzene. 15.30: Hírek. 18.15: Magyar és külföldi tánclemezek. 19: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.30: Hangverseny a Nemzeti Zenede 100 éves évfordulóján. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 0.25: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

MUTARI LOCO
RIMOCZI INTREPR. DE TRANSPORT CLUJ
BIROU VISAVIL CU GARA, PIATA GARII 9. TEL. 3369.
MAGAZIE GARAJ SI LOCUINTA STR. GARII 9. TEL. 3024.

Költöztetését butorkocsival legolcsóbban Rimóczi száll. váll. végzi. Telefon: 33-69, 30-25

Cuza professzor felszólalása az ipari szakoktatás vitájában

A román középosztály és az idegenek problémája

Bucuresti, április 13. A szenátus csütörtöki ülésén az ipari oktatásról szóló törvény vitája során felszólt Cuza professzor királyi tanácsos, aki jogszerinti szenátor. Cuza professzor többek között a következőket mondotta:

— A napokban volt ötven éve annak, hogy megjelentem a román kisiparosról szóló tanulmányomat. Annakidején Iasi helyettes polgármestere voltam és két dolog foglalkoztatott: az ipariskola és az a tény, hogy Iasi városát, akárcsak a többi városokat, idegenek foglalták el. En azt hiszem, hogy egy ország egy nemzetet illet meg és nem lehet több nemzetet összekovarni. Mélyen megrendített a román középosztály problémája, amely Iasiban meg volt semmisítve, mintahogy ma is meg van semmisítve, akárcsak Botosani-ban és a többi városokban, Bukovinában, Beszarábiában és így tovább. Ugy vélem, hogy ez az állapot nem tartható fenn tovább és megirtam 1890-ben a „román kisiparos” című tanulmányomat. Nem tudom hány éves volt akkor a közoktatásügyi miniszter ur?

A nagy elégtétel

Petre Andrei közoktatásügyi miniszter: Eppen akkor születtem.

A. C. Cuza: 1893-ban Petre Carp a szakoktatás reformjáról szóló törvénytervezetet nyújtotta be. Élesen állást foglaltam ellene és ismételt felhívtam a figyelmet a román középosztály nagy problémájára. Hallgatott valaki rám? Ha tegnap hallgattak volna rám, ma más lisztet örönlének az országban és nem jutottunk volna ideig, hogy a városokat asszimilálhatatlan idegenek foglalják el. Meg van azonban a nagy elégtétele, hogy az eszmém külföldön diadalmaskodnak. (Derűtség.) Sajnálom, hogy nem él Petre Carp, hogy lássa, hogyan jár el Adolf Hitler a nagy államférfi, a németországi zsidókkal és hogyan jár el Mussolini, a nagy államférfi, az olaszországiakkal és hogyan kezdtek eljárni más országok is: Anglia, Franciaország és valamennyien velük szemben.

— De állapítsuk meg: az ipari oktatás ötven év alatt miért nem termelt ki sem iparosokat, sem mesterembereket? A mesterséggel szembeni előítélet és megvetés miatt, amely még ma is fennáll. Az ezen a téren tudatlan és közömbös vezetőosztály büne ez, amely nem törődött ezzel a kérdéssel és sorsukra hagyta a kisiparosokat. Akkori tanulmányomban a következő konkluziókhoz jutottam:

„A mi népünk hivatása jelenlegi kulturális állapotában az, hogy kiküszöbölje a magáról a zsidókat, akik egyébként uralkodó osztályá fejlődhetnek, fáradhatatlan munka révén és kivételes törvények védelme alatt ezen elemekkel szemben, akiket nem lehet asszimilálni.”

— A közoktatásügyi miniszter ur azt mondja: A romániai ipari oktatás úgy, ahogy eddig működött, nem járt a kívánt eredménnyel. De én azt kérdelem: ahogy ezután fog működni, meghozza majd a kívánt eredményt? Mint tapasztalt ember sajnálattal kell mondanom, hogy isten talán nem fogja megadni nekem, hogy megérjem az önök eredményeit, mert akkor még vagy ötven évet kellene várnom. Várnék, de nem enged a korom.

Petre Andrei: Optimistábbnak hittem.

A. C. Cuza: Az optimizmus bennem nagyon erős, de önben pesszimizmussá változik. Hogyan leszek, hogy nem leszek,

tudják meg, hogy nyugodtan és boldogan halok meg, mert megláthattam azt, amit láttam, ha nem is nálunk, de el fog hozni is jönni: meg van az elégtétele, hogy láttam, hogy az eszmém úgy, ahogy azokat ifjuságom óta ötven éven át hirdettem, ma megvalósultak. (Élénk taps.) És ez az én vigasztalásom, amellyel kész vagyok bármikor a sirba szállni, megelégedetten afőlött, amit láttam s a fölött, hogy maradéktalanul megtettem kötelességemet.

A falusi lakosság feleslege

— Ha a falusi lakosság felesleges a városba vonulva, a középosztályba akar jutni, az iparba és kereskedelembé, ezt az osztályt idegenektől elfoglalva találja. Mi ennek a következménye? Az, hogy a románoknak el kell menniük saját országukból, hogy itt hagyják az idegeneket? Ez a súlyos kérdés. Földet már nem igen van honnan adni nekik. A középosztályba nem juthatnak. S akkor mi marad számukra, minthogy kivándoroljanak, vagy éhenhaljanak, vagy isten tudja, mihez fogjanak, hogy biztosíthassák egzisztenciájukat Romániában. Ez a legelső román kérdés, melyet meg kell oldani. A miniszter ur által benyújtott tervezetet azonban nem a román középosztály megteremtésének eszméje irányítja. Hogyan biztosítható ez? Igaz, hogy a törvény támogatást helyez kilátásba azoknak, akik ipari pályára mennek, de éppen tegnap fejtette ki Samoil szenátor, hogy egy gyártulajdonos nem volt hajlandó román mesterembereket felvenni.

Egy ilyen székce is lehet ülni

de mennyivel jobb, ha párnázva van. Hasonlóképpen van ez a kávéval is: a Franck-kávépótléktól ízletesebb lesz.

Al. Samoil: A román munkásokat nem veszik fel a gyárakban, amelyeknek tulajdonosai idegenek s ha ez meg is történik, először mindenesetre a saját fajtájabelit veszi fel a tulajdonos.

A „nemzetiség”, mint tantárgy

A. C. Cuza: Ennél fogva teremtsenek a törvény útján egy szervet, amelynek gondja a törvénynek a román elemmel kapcsolatos végrehajtása legyen. A román elemet mindenki más előtt kell felelni. Nem érdekel engem, hogy mi lesz az idegenekkel, csupán az, hogy mi lesz a románokkal. Másrészt ezen elv alkalmazásának biztosítása érdekében javasolom, hogy vegyenek fel az összes iskolák tanrendjébe egy külön tantárgyat: a nemzetiség tanát. Ezt a tárgyat, akárcsak a hittant, az összes tanulóknak tanulniuk kell. Majd meg fogják látni, milyen lelkesedéssel fognak dolgozni a fiúk a román középosztály megvalósításán, ha meg fogják érteni, hogy mit jelent az ő létük és munkájuk az állam számára. A románoknak legyen meg az a reményük, hogy munkájuk és odaadásuk révén teljesen uralni fogják ezt az országot. És ha nem, keressünk magunknak más országot, Afrikában, Ausztráliában. Bevallom, hogy inkább megyek el más területre, minthogy olyan ország lakójává váljak, amelyet a zsidók uralnak.

Műszaki bizottságot létesítettek a közmuokügyi minisztérium mellett az utépítési program megvalósítására

Bucuresti, április 13. Gigurtu közmuokügyi miniszter Ionescu mérnök elnökletével műszaki bizottságot létesített a közmuokügyi minisztérium mellett. A bizottság létesítésével kapcsolatban Gigurtu beszédet tartott, amelynek során a bizottság tagjai előtt vázolta azokat a szabályokat és műszaki irányokat, amelyeket követniük kell. A bizottság működésétől várják a kormány utépítő programjának végrehajtását, lehetőleg ezen év keretén belül.

Igy irtok én
Szag és ragasztás nélkül is garantáltan.

Deák mérnök Cluj, P. Unirii 7.
Telefon 27-00.

Szerkesztői üzenetek

- R. F., Crasna. A törvény szövegét szöszrent közzéltük, a következő évfolyatra vonatkozóan még nincs rendelkezés. Valószínűleg lehetséges lesz.
- L. F.-né, Mediasul-Aurit. A Szövetség-akció ügyében — ránk való hivatkozással — forduljon Grünberger József urhoz, Sibiu, Str. Omei 10, akitől megfelelő részletes felvilágosítást kaphat.
- K. I., Marghita. Eddig Chile beengedte a külföldi állampolgárságu rabbiakat, a legújabb rendelkezés szerint a zsidók bevándorlását nagyon megszigorították. A konzulátus címe: Consulatul Republicei „Chile”, Bucuresti. Közlelbi cím nem szükséges.
- Sch. Z., Timisoara. Az 1.481.021—30. számú Inzestreaa kötvényt 1935 május 1-én 12.000 lejcs nyeresémmel kihúzták. A pénzt április végéig bármikor felveheti, azután elévül. A többi kötvény nem nyert.
- Többeknek. Az Inzestreaa kötvények eddigi sorsolásának egyikén sem húzták ki a következők Inzestreaa kötvényeit: „Duna”, O. K., Valea lui Mihai, K. M., Cluj, N. M., Uioara, M. L., Ghiris, E. M., Beclean, W. A., Simleul-Silvaniei, K. S., Uioara, F. H., Viseul de Sus, W. F., Petenia.

A cluji Kereskedelmi és Ipar-kamara előadásorozata az új adótörvények alkalmazásáról

A cluji Kereskedelmi és Ipar-kamara vezetősége elhatározta, hogy az új adótörvények alkalmazásával kapcsolatban ismét előadásokat tartat, amelyeken adószakértők magyarázzák meg az új adótörvények mikénti alkalmazását. Az előadások este kilenc óra-kor vannak, a kamara dísztermében, a következő programmal:

1. Egyenesadó törvények.
2. Adóátvittelezősek.
3. A nemzetvédelmi alapra fizetendő adók.
4. Adóamnesztia.
5. A régi kihágásokból eredő bírsághátralékok likvidálása.
6. Közvetett adók.
7. A nemzetvédelmi alapot illető közvetett adók.
8. Az illetéktörvény.
9. A forgalmi és luxusadók.
10. A fogyasztási adók.

CAPITOLBAN
Kedden indul egy nagy francia világfilm! Amely a legjobb, legérdekesebb film ebben az évben!

A csapda

Sok vidámsággal átszótt izgalmas bűnügyi film.
MARIE DEA, ERICH von STROHEIM és CHEVALIER.

A „Discom” dohányelosztó kocsi rablói közül kettőt huszonötévi, egyet tizenötévi kényszermunkára ítelt a cluji büntetőtábla tanácsa

A véres rablótámadás epilógusa a cluji törvényszék előtt

Cluj, április 13. Ismert rablógyilkosság ügye került tárgyalásra tegnap a kolozsvári büntetőtábla ötös tanácsa előtt. A Discom dohányelosztó kocsi ellen végrehajtott vakmerő fegyveres támadás tettesei kerültek ezúttal a bírak elé, akik a múlt év augusztus 15-én rablótámadást hajtottak végre a Beszterce és Nagyilva közötti országuton a Discom dohányelosztó kocsija ellen és annak során megölték a Discom kocsisát, Bone Iosifot és súlyosan megsebesítették Urs Alexandrut, a dohányelosztó egyik tisztviselőjét.

védők azt igyekeztek bizonyítani, hogy a vádlottak emberöléssel végződött utonállást követtek el és nem rablógyilkosságot s ezért nem lehet alkalmazni rájuk a halálbüntetést előíró büntető szakaszokat.

A büntetőtábla ötös tanácsa hosszas tanácskozás után az esti órákban hozta meg az ítéletet, mely szerint Vasilit Gheorghet és Rus Teodort 25-25 évi kényszermunkára, az értelmi szerző Vasilut Illet pedig 15 évi fegyházra ítélte, ezenkívül pedig 400 ezer lej anyagi kártérítés megfizetésére kötelezte egyetemlegesen a vádlottakat.

A bűnvédi vizsgálat lefolytatása után a régi idők rablóromantikáit felidéző, izgalmas bűnügyi tegnap került tárgyalásra a kolozsvári büntetőtábla ötös tanácsa előtt. A vádlottak és tanuk kihallgatása után dr Criveanu táblai ügyész beigazoltak látva az előre kitervezett rablógyilkosság büntetettének kritériumát, a legsúlyosabb büntetést kérte a vádlottakra a vonatkozó büntető szakaszok alapján, amelyek golyó általi halálbüntetést írnak elő. Ezzel szemben dr. Ciugudeanu védőügyvéd és a többi

Egyetemi tanárok
által megállapítva biztos hatása a Kóser sel Peszach

„Bixadi” víz

amely a gyomor-, bél-, epe-, hólyag- és a gyomorégési fájdalmaik ellen a legjobb, mert fogyasztása enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt.

Bucuresti területére elvállalok **képviselőteket,** megbízásokat, lerakatokat üzemek, gyárak részére. Fix anyagi kötelezettségekről is lehet szó. Kereskedelmi Kamarában bejegyzett cég vagyok. Fischer, Bucuresti, Casuța Postală 333.

MUTARI LOCO
SI IN PROVINCIA

PORT CLUS
9. TEL. - 3549.
9. TEL. - 3025.

legolcsóbban
on: 33-69, 30-25

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

Pozsonyi lakodalom

A színház műsorát természetesen a jövő héten is a Pozsonyi lakodalom uralja. Ezúttal minden ponton találkozott a közönség és az igényes kritika véleménye: a Pozsonyi lakodalom egyesíti magában a jó operett minden kellékét. Értelmes, szép, vidám, humorban bővelkedő mese, gyönyörű, fülbemászó muzika és fénytűzően kiállított, gondos előadás fémjelzi a Pozsonyi lakodalom premierjét városunkban is. Senki sem csalódott, aki megnézte a Pozsonyi lakodalommal s igazolva van az a hatalmas érdeklődés, amely a további előadások iránt megmutatkozik.

A Pozsonyi lakodalom biztosan halad az első jubileum felé.

Solymosán Magda emlékünnepe

Az egész erdélyi sajtó nagy cikkeiben emlékezik meg ezekben a napokban arról a rendkívül jelentős szerepről, amelyet korán, tragikusan elhunyt nagy primadonnánk, Solymosán Magda vitt színjátásunk újjáéledésében. A színház keddi emlékünnepe így az egész erdélyi magyar színjátás bensőséges ünnepévé szélesedik.

Az emlékünnepe műsorán az emlékbeszédek és Solymosán Magdáról szóló verseken kívül jelenetek szerepelnek azokból az operettek közül, amelyekben Solymosán Magda legnagyobb sikereit aratta, továbbá egyfelvonásos szindarab, amelyek szerepeit a társulat legjobb erői alakították.

A SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Vasárnap d. u. 3: Hazudik a muzsikaszó. (Stefanidesz III bucsufelépése. Olcsó helyekkel.)

Vasárnap d. u. 6: Pozsonyi lakodalom. Vasárnap este 9: Pozsonyi lakodalom.

Hétfő fél 9: Pozsonyi lakodalom.

Kedd fél 9: Solymosán Magda emlékünnepe.

(1. Nyitány. 2. Bevezetőt mond Kemény János br., a Thalia Rt. elnökgazgatója. 3. Nemes Ferenc: A primadonna mennyibe száll. Elmondja Kovács György. 4. Krenner Miklós emlékbeszéde. 5. Jelenetek a Gül baba, Marica grófnő, Bob herceg, Hány János, János vitéz című operettek közül. 6. Solymosán Magda márványszobrát átveszi Kádár Imre igazgató-főrendező. II. rész. Nemes Ferenc: A szerepek visszatérnek. Alkalmi zenés

játék 1 felvonásban. Fényes Alice, Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Báza Éva, Haáz Jolly, Kovács Kató, Dáinoky Dúdu, Feledi Éva, Havady Nagy Ionka, Rajnay Elly, stb. fellépésével. Az emlékünnepe jövedelmét „fiatal színésztársaságok kiképzését szolgáló Solymosán Magda alapítvány” céljaira fordítják.)

Szerda: Boxverseny a prefektura védnöksége alatt a behívottak családjai javára.

Csütörtök fél 9: Pozsonyi lakodalom.

Péntek fél 9: Pozsonyi lakodalom.

Szombat d. u. 5: Bombaüzet. (Olcsó helyekkel.)

Szombat este 9: Pozsonyi lakodalom.

Vasárnap d. u. 3: Három a kislány. (Olcsó helyekkel.)

Vasárnap d. u. 6: Handabanda.

Vasárnap este 9: Pozsonyi lakodalom.

A CAPITOL MOZGÓ MÜSORA:

Premier! A tengerek ura. Izgalmas cselekmény. Sok kaland és forró szerelem. Főszerepekben: Douglas Fairbanks, Margaret Lockwood és George Bankroff. Műsor előtt: Paramount világhírű.

A SELECT ÉS URANIA MOZGÓ MÜSORA:

Szombat, vasárnap utóljára: A Notre Dame-i toronyőr. Charles Laughton örökbecsű filmalkotása. Főszerepekben: Maureen O'Hara. Senki se mulassza el megtekinteni az utóbbi évek legtekintélyesebb filmalkotását!

Hétfő, kedd, szerda:

A csikgőli szobalány. Szellemes és ötletes fordulatokkal teli vígjáték, főszerepekben: Ann Southern, Hollywood legszebb szőke művésznője és Robert Young. Műsoron kívül a legújabb Fox híradó.

A ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Ma utóljára: Robert Taylor és Maureen O'Sullivan, az Oxfordi diák főszereplői a Sport és szerelem c. filmben. Egy fiú története, aki ököllel vágott utat magának az árnyékból a napos oldalra. Előtte két premierhíradó a legújabb belföldi és külföldi eseményekről. Számozott jegyelővétel.

Hétfőtől: Andry Herdy Cow-boy, főszereplő: Mickey Rooney.

AZ URANIA MOZGÓ MÜSORA:

Hétfő, kedd, szerda:

Szenzációs dupla műsor! I. A biborruhas aszsony. Bette Davis és Henry Fonda mélyen megrendítő filmje. 2. Dalolj a szerelemről. Végig zenés-táncos vígjáték. Főszerepekben: James Hilton, Patricia Ellis. Műsoron kívül a legújabb U.F.A. híradó.

A RIO MOZGÓ MÜSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor két világláger: I. Robin Hood kalandjai. Fősz.: Errol Flynn és Olivia de Havilland. II. Botrány a turfon. Nevezetű vígjáték. Fősz.: a Marx testvérek. III. A legújabb Metro híradó.

Hétfőtől 3, 6, 9-kor két világláger egy helyár! I. Született egy császárság (Cavalcada). Egy monumentális, különleges, pazar rendezésű filmóriás. Fősz.: Frances Dee, Joel MacCrea. II. A halálhőz kapitánya. Az utóbbi évad legizgalmasabb és legnagyobb filmdrámája. Fősz.: Garry Cooper, Georg Haft és Henry Vilcoxon. III. Journal.

AZ EDISON MOZGÓ MÜSORA:

I. Az öt barát. Izgalmas meséjű film. Főszerepekben: Vivianne Romance, Jean Gabin. II. A gangster orvos. Egy kételtű orvos rémtettel. Edward Robinson. III. Új Paramount híradó.

Jai! hogy fáj a válam!

Ha a húgysav túlságosan felhalmozódik a szervezetben, kristályokat képez, amelyek, szurják az ízületeket, és olyan súlyos fájdalmakat okoznak, hogy tönkreteszik az ember közérzetét, sőt súlyos háttal lehetnek magára a szívre is. A húgysav sohase szabad stagnáljon a szervezetben. Sajnos azonban az ülő-életmód, kimerültség, megerőltető munka mindmegannyi akadálya a húgysav rendszeres kiválasztásának és eltávolításának, tehát egy komoly kezelést kell igénybe vennünk, hogy fejlődés arányában megszabadulhassunk a húgysavtól. Ezt nagyon egyszerű módon elérhetjük az Urodonal rendszeres használatával. Az Urodonal — amióta csak létezik — hírneves orvosok rendelik és ajánlják, mert biztos és állandó hatása közismert. Szedjen minden nap egy kanálkával egy kevés vízben... ez egyszerű, kényelmes és feltétlenül hatásos.

URODONAL

megakadályozza a húgysav felhalmozódását

Kapható: gyógyszerterekben és drogeriákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY, MEGBIZHATÓ MÁRKA

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej. legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláshirdetések üdülőhelyek és fürdők hirdetései továbbá elvesztett eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett közzétehetjük. Jellegű levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portóztott leveleket továbbítunk.

Stern Nándor sígheti divatruházában üzlet-átköltözés folytán nagy kiárusítás, leszállított áruakkal.

Finomkivitelű butorok: ebédő, háló, kombinált berendezések, rőcanné, fotelék a legmodernebb stílusban eladók. Műasztalos, Str David 3.

Köser sel peszach „Bixad” gyógyvíz a negresti főrabbinátus felügyelete mellett. Egyetemi tanárok által ajánlja. Biztos hatású. Fogyasztása enyhén, biztosan és kellemesen hat.

Fate: melőx figyelmebe:

Vevők vagyunk tölgy, kőris, hárs, éger, jávor, gyertyán, bükk fűrészrönkre és parkette frizre. Ardeleana Bucuresti, Strada Unirii 79.

BRISTOL orth. köser étterem és bodega Cluj, Calea Regele Ferdinand 37. Cluj egyetlen étterme, amely a Rabbinátus felügyelete alatt áll. Bodegámban mindennemű felvágott különlegességek, naponta friss orda, sajt, stb. kapható. Megnagyobbított étteremben elsőrangú izletes ételek és italok. Husvétra előjegyzéseket úgy a bent étkezésre, mint a ki-hordásra már elfogadunk.

ISMERI az örökéletű vert csipke függőnyt? TUDJA, hogy minden kívánat mellett készíti? LÁTTA már dus választékú mintatermünket? Jöjjön! Lásson! Győződjön meg! Kizárólag DER-BESC függőnykellékszakszaktületben. Reg. Ferdinand 11. Féleleleten.

Különbejárati butorozott szoba kiadó, fűdősobahasználattal. Str. Gojdu 2, apartament 8.

Biztos, jömegehetősi rövidárúzet betegség miatt azonnal átadó. 350.000 lejes áru-raktárral. „Készpénz” jelge.

Üzlethelyiség Calea Regele Ferdinandon, alkalmas bárminek, átadó. Megkeresést „Központban” jelgére a kiadóba.

Likőrmester destilatori mesterkönyvvel, könyvelői gyakorlattal, elhelyezkedne. Megkeresést „Unicum 30” jelgére a kiadóba.

Keresek azonnali belépésre ügyes, szolid kisasszonyt, aki a kaszusz szempontjából is megfelel. Bristol étterem.

Szőnyegek portalanítása villamos porszívóval. Markó, Regele Ferdinand 43. Telefon.

Csodás melletet varázsol speciális mell-tartóival és princess fűzőivel. Gyógyfűzők orvosi rendelre a Grün Rózsi szalonjában. Calea Regele Ferdinand 14.

Bergfeld Elias felkéri sorsjegyvétőit, hogy sorsjegyeket a Col. „Aurora” Banca de Credit Comercialnál, P. Unirii 20., váltassák ki, mivel koncentrálna van.

Figyelem! Kádárműhelyt nyitottam Str. Mărăsesti 1/a alatt. Szives pártfogást kérek Bódis.

Simon fordító irodában fordítások, másolatok minden nyelven szakszerűen készülnek. Str. Regina Maria 13, emelet.

Jó állapotban levő gyapjuzsákok nagyobb mennyiségben olcsón eladók. Megtekinthető: Katz bodega Satumare, Basarabilor 1.

Tiszviselőnk lakótársnőnek mennő, vagy kis butorozott szobát keres. Ajánlatok: „Belváros” jelgére a kiadóba.

Konfekcióüzem elsőrendű husz nagy férfivarrogéppel, stancnigéppel és egyéb felszereléssel családi okokból eladó, esetleg átadó. Leveleket „Konfekció” jelgére a kiadóba.

Jesivaboher keres tanító állást faluban megfelelő fizetéssel. Cim: Rabbiner Hager Mendel pentru Josif, Viseul de Sus.

Figyelem! Kain Sofia Filipescu 2 és Kain Efraim Tralan 44 husvétli fűszerek kaphatók. Ugyanott lekencel husvétli I-a leánykabar.

Eladó két belföldi jókarban levő 200/300 méretű perzsaszőnyeg. Megtekinthető: „Pax” Cal. M. Foch 6. (Sora mellett).

A bucuresti Editura Evreasca zsidó könyvkiadó vállalatnál

(Mircea Voda 21.) az alábbi zsidótárgyú könyvek kaphatók:

Th. Herzl: Altneuland	70 lej
Th. Herzl: Judenstaat	30 "
A. Bein: Miszarea Sionista	40 "
L. Ludo: Ghettoiri	50 "
Salom Asch: Varşovia—Petrograd—Moscovia	240 "
B. Isif: Anuarul Evreesc	50 "
O. Ripsler: Mikraa Alfoni	
Zalevinsky: Haszafa veháchájm	
A kiadó utánvétellel küldi a fenti könyveket.	

Editura E reasca Bucuresti, Mircea Voda 21.

I. osztályu

1940-es új modellek, bistrifal, balamurei és Iris kályhák, kandalliókat raktáron tart

VEZÉRKÉPVISELET:

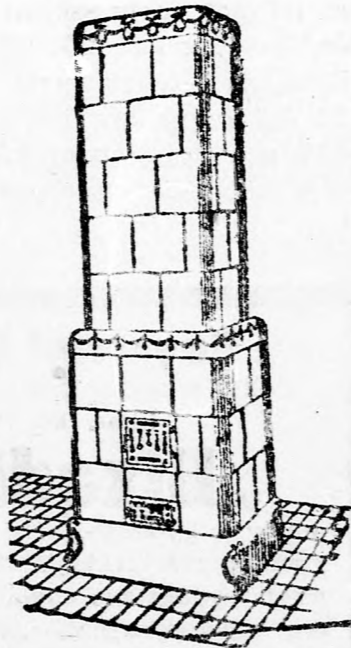
Graci kályhás

P. UNIRII

8

UDVÁRBAN

Tekintse meg a legmodernebbül berendezett mintaraktárunkat. Atrakást, javítást és fayenc falburkolást garancia mellett eszközölünk.

WZO Zsidó Asszony

NYITÓLAPJA

Levél a zsidó nő feladatairól és kötelességeiről

Kedves Barátnóm!

Már régen készülök levelet írni neked. Sok dolgom közepette is úgy érzem, hogy időt kell szakítanom egy kis beszélgetésre. Régen nem találkoztunk, azóta pedig annyi minden megváltozott körülöttünk és bizonyára nem hagyták érintetlenül a te gondolkodásodat sem a világ változásai. Hol vannak a régi gondtalan idők? Nem mondom, egészen gond nélkül ez előtt sem éltünk, hiszen egy rendes háztartás gondozása is valami, talán van olyan művészet, mint egy komoly vállalat vezetése is. Hogy minden nélkülös nélkül simán haladjon: férj, gyermek rendes ellátása és a személyzet sima kezelése. Hogy minden úgy történjék, mintha magától valami láthatatlan kéz irányítására működne, úgy mozogjon, mint egy kitűnően szerkesztett gépezet ez annyi készséget és gondosságot kíván, amire valóban csak finom érzékekkel megáldott nők képesek.

Gond ez akkor is, ha elegendő pénz is áll rendelkezésre; hátha még ebből kevés van, milyen ügyesség kell, mennyi szeretet és okosság szükséges, hogy semmi se hiányozzék, a kevésből jól és rendesen éljen a család. E mellett megmaradni kedélyesnek, soha ne legyen haragos asszony, mindig mosolygós, jókedvű, mintha a világ minden a legnagyobb rendben lenne. Igazi jó háziasszonynak lenni mindig nagy feladat volt és komoly teljesítmény. Salamon király mondása az igaz asszonyról, „Ését chájil” a legnagyobb igazság. Ki a legboldogabb ember, kérde Salamon király, aki megtalálta az igazi asszonyt, feleli, bölcsen. Egy asszony paradicsomot teremthet a házban, vagy poklot. Ez az élet nagy titka, ami nagyrészt az asszony rátermettségétől függ.

Ha most erről beszélek neked, kedves barátnóm, azért teszem, mert végtelen nagyra becülöm háziasszonyi teendőket, elegendőnek ahhoz, hogy betöltsék egy nő életét: rendes időben, amikor az élet zökkenők nélkül halad és csak a természetes nehézségek, gondok állanak utunkban.

Ma azt kell mondanunk, hogy mindez nem elég. Nem elég és nem lehet, hogy minden gondunkat és tehetségünket csak a magunk életére fordítsuk. Gondolom, hogy nyitott kaput döngetek nálad, hiszen te ezt éppen úgy érzed és tudod, mint én. Nem szeretném magamat úgy feltüntetni, mintha erre nekem kellene téged emlékeztetni. Nem ez a célja levelemnek, inkább a munkámról szeretnék neked egyet-mást elmondani. Talán érdekelni fog. Bizonyára semmi újat nem mondok neked, amikor arról írok, hogy nagyon szikre zsugorodott a zsidóság Európában. Te is olvasod az újságot, te is tudod mindazt, amit hosszú mondatokban elmondhatnék neked. Azt is tudod, hogy a feladatok, amelyek ránk hárultak, még sokkal nagyobbak, mint eddig voltak. Meséljek neked vándorló zsidó tömegekről, amelyek még egy év előtt legalább úgy éltek, mint mi, vagy meséljek arról, hogy Erezjiszráél kicsiny zsidó zsidó közössége sok százezer zsidó ember egyetlen reménye. Nem alkalmas egy levél erre s ezért mindjárt a veled térek és röviden közlöm veled: úgy találtuk, eljött az ideje, hogy az asszonyok is komoly felelősséget vállaljanak Palesztinával szemben. Minden rengeteg nagy gondjuk mellett, ami saját életüket illeti és igénybe veszi, itt az ideje, hogy ne csak játékosan pár lejjel vegyék ki részüket az áldozatból, hanem igazi áldozatokat kérjünk, amit meg is érezzen az ember.

Eddig nem is mertünk így beszélni, hiszen mindenki úgy él, ahogyan akar, de ma a zsidó élet olyan tragikus, hogy kénytelenek vagyunk mélyebben közelebb férközni a zsidó ember életéhez.

Itt az ideje, hogy minden asszony gondoljon a másik asszonyra is és amikor a maga életét rendezi, tegye azt, úgy, hogy jusson Erez Jiszráél számára is. Anélkül, hogy a férjét ezzel megterhelné.

Amikor a Keren Hajjeszod vezetősége elhatározta, hogy az asszonyokhoz jegyzésért fordul, egy pillanatra sem akarta ezzel a férjek adakozását fokozni, hanem igenis az asszonyoktól kér önmegadózást, saját életmódjuk színvonalának rovására is.

A munkának ezt a részét csak sok rábeszélésre vállaltam. Megmondom neked őszintén, egy kicsit félttem tőle. Sokkal jobb véleményem van az asszonyokról, mint gondolnád és mégis nehéz szívvel fogtam hozzá. Olyan sok egyszerű asszonyt ismerek Erdélyben, de egy ilyen vállalkozásban az asszonyok százáiról van szó és egy nagy csoportot sohasem lehet egyes emberek mértékével mérni.

Gondolkoztam rajta, vajjon az erdélyi zsidó asszonyok százal megértik-e, hogy közösséget kell vállalniuk az ercei asszonyal, aki állandó harcban él reggeltől estig és aki minden nap súlyos áldozatokat hoz az országot, hogy az képes legyen felvenni a zsidók tízezereit. Az ercei ass-

zony, aki már reggel a piacon megkezdi a harcot, aki a drága tojást, zöldséget és gyümölcsöt vásárolja, mert a zsidó gazdaság termékei kétszer olyan drágák, mint az arab áru, aki tozeret háárecet vásárol ugyanannyiért, mintha francia selymet és angol szövetet venne, pedig a Tozeret Háárec még nem olyan tökéletes, mint am azok. Az ercei asszony egész életét úgy alakítja, ahogy az ország érdeke kívánja. Támogatni a zsidó gazdaságot, támogatni a zsidó ipart, erősíteni mindent, ami belföldi zsidó termék és emellett nagy pénzt ad minden alapra: a Keren Hajjeszod és Keren Kajemeth mellett még Kofer Hajisuv és Maasz hadérut. Se szeri, se száma az önkéntes adónak.

De ezeken kívül a menekültek gondja is rajtuk van. Eltudod-e képzelni, kedvesem, amikor néhány száz embert kiönt magából egy hajó, hogy mi történik ezekkel? Éjjel és nappal készenlétben kell lenni és minden embert ellátni a szükséges dolgokkal. Hidd el nekem, hogy nem is való mindez, egy nyílt levél keretébe, de semmiesetre sem igazságos, hogy az ercei kis közösség vállalja ezeket a súlyos terheket, hogy az ő életük teljesen ennek az ügynek a szolgálatában álljon és mi csak úgy messziről nézzük, kicsit sopánkodjunk rajta, de semmit se tegyünk érte.

Gondoltam, hogy talán mi is hibásak vagyunk abban, hogy nem hoztuk elég közel mindezt az asszonyokhoz és talán azért nem érzik a közösséget az ercei gondokkal, amelyek nem is is ercei bajok, hiszen ha nem vándorolnának be újabb tömegek, sokkal nyugodtabban élhetnének.

Mégis neki vágtam. A lelmem mélyén az is vezetett, hogy egyszer módomban lesz közelebb kerülni sok-sok asszonyhoz és elbeszélgetünk a dolgokról.

A félelem alyptalan volt. Annyi kellemes esetben volt és van részem, hogy valóban eltűnik az a pár kellemetlen találkozás, ami nélkül alig képzelhető el egy ilyen akció.

A sok kedves és nagyszerű munkatárs között, akik segítenek nekem a munkában, nem egy kivételes értékű asszonyt ismertem meg s már ez is olyan eredmény, amit soha nem értem volna el másképp. De az adakozás is annyi megértéssel és szeretettel teszik magukévá az ügyet, hogy minden fáradságot megérdemel.

Az asszonyok nagyrésze megérti az idők szavát és részt kér magának a népi gondokból. Hajlandó lemondani és áldozatot hozni. Ő maga is adófizetője akar lenni az Erecnek. Megérti, hogy a zsidó világ egyetlen reménye most Palesztina és minden erejével erősítenie kell azt a közösséget, amely módjában van befogadni a hazátlanok ezreit. Ahol az iskolák nyitva vannak gyermekeink számára és ahol nagy fejlődési lehetőségei vannak a zsidó életnek.

Nem tudnám neked szavakkal kifejezni, hogy milyen élmény számomra ez a munka, mennyi meglepéssel tölt el az elért eredmény és milyen igaz öröm számomra, hogy asszonyaink igaz emberi értékükben hivatásuk magaslatán állanak. Mindezt még azért irtam meg neked kedves barátnóm, mert hiszem, hogy téged is örömmel tölt el, ha tudod, hogy asszonytársaid nagyszerű emberek és hogy azon az uton vannak, hogy felelősséggel résztvegyenek a jobb jövő kialakításának nagy vállalkozásában.

Timisoara, április hó.
Igaz barátsággal:
Weinberger Józsa

Palánták

Írta: HÖNIGSBERG LICY

Ragyogó, napsütéses délelőtt. A koratavaszi nap első sugarait hinti széjjel és melegen cirogatja arcunkat. Elég egy kis fénylő napsugár és a hosszú tél lédéres nyomása — mintha varázslat történt volna — eloszlik, eltűnik. Elűzte, az első kis tavaszi szél. A szivünk megtelik oktalan és indokolatlan reménységgel — hátha, mégis — elmúlhat fejnél felől a sötét fenyegetések? Hátha még lehet nekünk is szabadon és mélyet lélegezni, ebből a friss és illatos tavaszi levegőből?

Es hova megy az ember egy ilyen első, napos, tavaszi délelőttön?
Kétegyünk a chalucokhoz. Megnézzük, hogy a hosszú tél alatt nem gémberedtek-e meg tagjaik, hogy nem fagyott-e le a kukról a nótaszó?

Egészen különleges helyzet — a chalucok a város végén is tul, közvetlenül az új temető mellett vannak elhelyezve. Itt dolgoznak a földeken, melyeket még kerítés sem választ el a temetőtől és a nemrégén épített, impozáns, kupolás halottsház mellett, egy kis épületben laknak.

Mikor belépünk a kapun, csendesebben lépek és halkabba fogom a szavam. Megilletődve nézem a kis halucház mellett sorakozó sírokat.

De ez a temetői hangulat nem tart sokáig, csak addig, amíg jövetelünkre kedves, mosolygó arcok bukkannak elő és örömmel köszöntenek. Még a tarkafoltos házörökutya is barátságosan közeledik.

Hát nem fagyatok meg? — kérdelem én is örömmel. Uglátszik volt valami, ami melegítette őket, mert fájuk — az nemigen volt. Egyszerre körülfognak bennünket — tizenöt fű és két hosszú copfos lány — ruhájuk fényesre viselt, itt-ott foltozott, de szemük ragyogó, hajukat szét fujja a csipős tavaszi szél. Egy panaszsza-

vuk sincs, örülnek a végre beköszöntő tavasznak. Türelmetlenül és izgalommal telített nyugtalansággal várják, hogy mikor kopogtat be hozzájuk a sürgönyhordó. Mert a sürgöny, amit oly nehezen várnak — az Erecbe szólít majd egy néhányat közülük.

Büszkén vezetnek bennünket a melegágyakhoz, melyekben már kidugták csöpp kis halvány fejüket a palánták. A melegágyak a temetőszélen, vannak, ahol már a szántóföldek kezdődnek. Utunk a sírok között vezet el odáig — és különös érzéssel figyelem, hogy vezetünk milyen természetes elfogulatlansággal lépkednek mellettünk.

A melegágyaknál trágya illatot hordoz a szél. Lehajlok és nézem, a még alig látható, érzékeny kis palántákat, melyeket még meleg szalma takaró borít és véd. Virágokat, veteményeket nevel belőlük féltő gonddal, a dolgos chaluci kéz. A chalucok mesélnek, magyaráznak — és pedig elnézek a sírdombok felé és azokra gondolok, akik itt nyugosznak. Akik itt, a halál hideg némasága helyett, az élet meleg, termékeny hullámszát érezhetik. Akik néma tanúi lehetnek itt, a könnyű szívvvel vállalt nélkülözéseknek, a vidáman végzett munkának — és fiatal életek elindulásának. Akik láthatják, mikor a chaluc keze nyomán mélyen szánt az ekevas a földben és elporladó csontjaik mellett fiatal palánták szökkennek fel új életre.

Barátságosan, hideg téli estéken, mikor a temetőben sivitva fúj a szél — hallgathatják a chalucok és chalucák halk vagy pattogó ütemű dalait, melyek az Erecről mesélnek.

Talán felfogad egy késői könnyűsepp a kiszáradt, beestt szemgödrök mélyén, a kihült sziveket, — melyek ilyen dalokat

még sohasem hallottak — jurcsa, bissergő melegség járja át.

— De a márciusi nap elűzi a viziókat és a szorongó, mély elfogódottságnak nyoma sincs, mikor hazafelé indulunk.

— A chalucoknak ma pihenőnapjuk van, s látszik, hogy nem tudnak mit kezdeni idejükkel. Forr és kitörni készül belőlük az őserő, a fiatalág mozdulatlanságot nem tűr, örök cselekedni-akarása. Lehet, hogy ez az első, friss tavaszi nap is pezsdíti a véruket, örülnek, hogy végre kibújhattak a napra — mint a palánták. Az egyik most hirtelen lendülettel a halottsház kupolájához támasztott létrához szalad és villámgyorsan kuszni kezd felfelé. A többi utána. Amulok és csodálkozom, hogy milyen könnyű és biztos lábakkal szálladják körül a magas kupolat és közben vidáman integetnek felénk. Hangos, vidám szavuk felveri a halottak birodalmának csendjét. És ahozzá feléle mentek, épp olyan vakmerően indulnak lefelé, a hosszú és meredek létrán. Fou pillantara iedten huzom le a szemem. Mikor ismét felnézek — már csak egy áll fent a tetőn. A kerek, bádoggal borított kupola lángol a déli nap fényében.

— A chaluc elnéz birodalmuk — a temető, a melegágyak, a szántóföldek felett. Érezni, hogy messze néz, távoli földeket lát, forró napsütést, ahol sohasem kell majd fájni. Ahoza le nem törhető hittet és akarattal készül és ahozá egész biztosan el is fog jutni. A szíve mélyén, talán már bucsuzik is a néma társaktól, akik itt maradnak, örökre a földre süllyedve és a csengő, vidám hangok helyett — az elmúlás hangulatlansága lenyi őket majd k... Mert a dalt — a dalt is elviszik magukkal...

— A kupolán álló chaluc alakja, a mozdulatlan márványsíremlékek felett — úgy rajzolódik fel a halványkék égre — mint magának az életnek — erővel és reménységgel telített, örök mozgású szobra.

Megkezdődött az idei sékelakció

A sékelakció kezdő körülményeinek az Exekutive nevével holott mint főkép a sékelakció előkészítése érdekében látnak Grünbaum g decemberben Romániát. Jicchak tívénak n ittlétekor tolmácsolta az Execu helyre való tekintettel Románia zsidósága yegesen emelje fel az idei sékelakció ered- nényét, így pótolva azokat a zsidó tömege- ket, amelyek Európa különböző részein ma nem vehetnek részt a sékelakcióban. A Zs. N. Sz. átértette az erdélyi cionizmusra nehe- zedő felelősség súlyát, vállalta erre az évre az 5699 évi sékelakció eredményének meg- kétszerezését és megtette a szükséges előké- születeket ennek a kontingensnek a biztosí- tására.

Mután a sékelakció kinyomtatása meg- történt, a Kisintézőbizottság határozott az Országos Sékelbizottság megalakításáról és az 5700 évi sékelakció megkezdéséről, melyet április hó elejére fixált és a sékel árát 60 lei- ben állapította meg.

Országos sékelbiztosnak a KIB dr. Mózes Lászlót nevezte ki.

AZ ORSZÁGOS SEKELBIZOTTSÁG MEGALAKULÁSA

A KIB március 18-i határozata alapján 21-en alakult meg az Országos Sékelbizottság 3 Klal, 2 Barisszia, 2 Mizrach, 1 Brith Kibucit és 1 Wizo-delegátus részvételével. Az Országos Sékelbizottság kinevezte az előző évek eredményeinek és a helyicsopor- tok ajánlásainak alapján az egyes helységek sékelbiztosait, akik a helyi sékelbizottságok közreműködésével fogják az 5700 évi sékel- akciót irányítani és levezetni. Az Országos Sékelbizottság felülvizsgálva az elmúlt évi eredményeket, arra a megál- lításra jutott, hogy megvan a lehetőség eb-

ben az évben 30.000 sékelt elhelyezni Erdély- ben — ahogy ezt az Executive kérte az er- délyi cionizmustól. Az eredmény kizárólago- san a sékelakció munkatársaitól függ. Az Országos Sékelbizottság elhatározta, hogy az Executive és a Zs. N. Sz. sékelfel- hívását 30—30.000 példányban kinyomtatva szétosztja a sékelfizetők között és a sékel népszerűsítése érdekében széleskörű propa- gandát kezd. A körleveleken kívül az Orzá- gos Sékelbizottság közleményeit az „Uj Ke- let”-ben fogja publikálni.

AZ ORSZÁGOS SEKELBIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYEI

Az 5700 évi sékelakciót technikai nehézsé- gek miatt később lehetett megkezdeni, mint az előző években. Eppen ezért fontos, hogy az összes sékelbiztosok haladéktalanul lássa- nak hozzá az akció beindításához. A sékel- tömbök, sékelpropaganda-anyag és a tavalyi sékellisták birtokában elsősorban az akció sékelhelyező szervezetek szerint felosztani. A kijelölt részeken elért eredményeket már az első akció-hét végén el kell számoltatni, hogy további beosztást lehessen eszközölni.

Kizárólag a sékelakció munkatársain, első- sorban a sékelbiztosokon és a sékelhelyező szervezetek tagjain mulik, hogy az 5700 évi erdélyi sékelakció a kívánt eredményt elérje. Nem szabad elfelejteni, hogy a zsidóság egy- részének kikapcsolódása következtében Er- dély zsidóságára hárul az a feladat, hogy a Cionista Szervezet munkáját alátámassza és elősegítse. A Cionista Szervezet szava annyit fog nyomni a latba akkor, amikor a zsidóság sorsáról döntenek, amennyi sékelt képvisel! A fokozott felelősség fokozott munkát igé- nyel. Mindenki tegye meg a kötelességét!

AZ ORSZÁGOS SEKELBIZOTTSÁG.

A SÉKEL

Az idej sékelakció kezdetén állunk, nem érdektelen vizatekinteni a sékel történelmi pályafutására és kiemelni a megszokott és a köztudatba átmert fogalmak tengeréből. Je- lentősége soha nem volt annyira megokolt, mint manapság, amikor az elhulló erők ka- varodásából hitet adó biztonsággal mutat a jövőbe.

1.

A sékel bevezetését és terjesztését az első cionista kongresszus határozta el és tette kö- telezővé minden zsidó számára, aki egyetért a bázeli programmal: „közjoggal biztosított otthon létesíteni Palesztinában a zsidó nép részére”.

A sékel a cionista világszervezet tagsági igazolványa. Herzl már annakidején úgy te- kintette a szervezetet, mint az utban lévő zsidó államot. Alapítása óta eltelt évtizedek alatt a cionista szervezet keretei megnöttek, jelentőségének tudata behatolt a zsidó nép széles rétegeibe és véghezvitte azt a városok- ban és falvakban arányosan elosztott és fog- lalkozásával egybenőtt csodát, amelyet a zsidó jüsvnnek nevezünk: számszerint több, mint egy félmillió zsidó. Így közeledtünk a kitűzött célhoz, a zsidó nép felszabadításá- hoz saját földjén. Egész bátran mondhatjuk tehát, hogy a sékel jelképe az utban lévő zsidó államhoz való tartózkodásnak.

A sékel gondolata mélyen gyökerezik a zsidó történelemben. A zsidó közösségi élet első korszakában is ott találjuk már a sékelt, amely a népszámlálás eszközeként nyilvání- tottak.

A sékel hagyománya különösen a második templom korában virágzik ki, amikor is az akkori zsidók minden esztendőben elküldték adójukat Erec Jisraél vallási és nemzeti in- tézményének fenntartására. Abban az időben nyerte a sékel hakados, a „szent sékel” ne- vet. És valóban a nép emlékezetében a temp- lom pusztulása után hosszú ideig a sékel fog- alma szent maradt.

Az azt követő évszázadok folyamán a zsi- dó hitközségek tovább küldték sékeljelket a

Galutból Jeruzsálembe, amely város a nép tudatában változatlanul megmaradt a val- lási és nemzeti központnak. Még a XVIII-ik században is szokás volt, hogy „cioni köve- tek” zarándokoltak Erec Jisraelebe azokkal a sékelpénzkekkel, amelyeket a lengyel, né- met, olasz és más országok hitközségei küld- tek állandóan Erec Jisraél szent intézme- nyeinek fenntartására.

2.

Herzl a sékel megalkotásával összekötötte a modern zsidó Palesztina-gondolatot a nép legrsőbb hagyományainak egyikével.

A sékel a zsidó nép szavának fokmérője lett Palesztina felépítésében. Hasznos és szükséges, hogy a nemzsidó népek és azok kormányal lássák, hogy a zsidó nép nagyobb része a cionista szervezetben fogott össze és részt is vesz annak munkájában és harcai- ban. Minél nagyobb és számosabb a sékelfi- zetők tábora, annál nyomatékosabban jut ki- fejezésre a zsidó nép akarata és készsége az erőfeszítésre és az áldozathozatalra a nagy cél érdekében.

3.

A sékel célja többek között az is, hogy el- lássa a Cionista Executívét a szükséges anyagi eszközökkel szervezeti és politikai feladatainak elvégzéséhez. De a sékel fel- adata még a cionista gondolat terjesztése is a nép körében, az ifjúság és a tömegek neve- lése áldozatkész munkára és harci készségé- nek fejlesztése az országban és az országrt. A nép megszervezése egy öntudatos, tetterős és fegyelmzett táborba, hogy képes legyen a cionista célkitűzést megvalósítani, ugyan- csak a sékel feladata.

A cionista szervezetnek magába kell fog- lalni az egész megszervezett zsidó népet, a Szervezetnek kell alkotnia a Jewish Agency gerincét, hogy tekintéllyel és biztonsággal képviselhesse a zsidó népet a nemzeti otthon felépítésének minden kérdésében.

4.

Ebben az évben különösen nagy jelentősé- ge van a sékelakciónak.

A sékel ma több mint szimbólum és több mint hitvallás. Erdély zsidósága aránylag érintetlenül került ki a közép- és keleteuró- pai átalakulásokból és összeomlásokból. Er- dély számára a sékel többé nem csupán tör- ténelmi patina és cionista tagsági igazol- vány, hanem saját erejének, akarásának fok- mérője. Az egész világ zsidósága reményked- ve tekint azon országok felé, ahol még lehet zsidó sorson segíteni és zsidó jövőn munkál- kodni. És oly kevés az ilyen ország!

A sékelakció eredménye az a kulcs, mely Palesztina kapuit kitarthatja. A cionista szer- vezetnek pedig ma sokkal több a tennivalója, mint bármikor. Nemcsak a zsidó világ egyik tábort képviseli, hanem az egész zsidó né- pet. A nemzetközi politika konyhájában már kotyvasztják a kialakuló határok alapjait és kétségtelenül rendkívüli fontossággal bír az, hogy ebben a diplomáciai előjátékban mek- kora hatékonyasággal, milyen erővel és mek- kora tömeggel képviselhetik magukat és ál- láspontjaikat az egyes nemzetek. Az összes zsidó alakulatok egységesek a cionista tábor- ral abban az igyekezetben, hogy az árnyékot elővető új konstellációban évezredes népi jo- gaink megfelelően juthassanak érvényre. A cionista építő-mű pedig a legelső és legko- molyabb érv lesz minden hasonló vitában. Az egyetlen szilárd, le nem rombolható va- lóság: Erec Jisraél. Kiegyenesedett mun- kás-zsidóság, öntudatos új generáció és egészséges életideálakkal telítet jelen, — ezt már senki és semmi el nem veheti tőlünk többé. De még ez a mű is teljesebb, hatal- masabbá vált volna akkor, ha idejében értet- te volna meg a zsidóság annak a szónak a jelentőségét, hogy: sékel. Eljött az ideje annak, amikor zát sorok- ban — bár keserű felelősségek előtt — so- rakozunk a népek jogainak ítélőszéke előtt. Kérdeznünk pedig itt csak azokat fogják, akik felmutatják a sékelt.

Tisztában kell lenni azzal, hogy ma a cio- nista vezetők önfeláldozóságától és ráter- mettségétől függ a palesztinai és gáluti lét, hanem mindenek előtt a zsidó tömegek vissz- hangjától. Ez a visszhang pedig a sékel. Az a sékel, mely egymagában jelenti a cionista szervezet erejét, a zsidóság hoinapi sorsát és a rettenhetetlenül helytálló Erec Jisraél biztonságát.

Erdély zsidósága megértett arra, hogy hi- tével, akaratával és öntudatosságával a ti- zenkettedik órában vállalja a sékelt.

Kik viselik a felelősséget Transilvániá- ban az idej sékelakció eredményéért?

Alább közöljük az erdélyi sékelbiztosok listáját.

- Aiud: Fenichel Endre.
- Acas: Stein Arnold.
- Alba-Iulia: Karp Jenő.
- Aghires: Fülöp Mór.
- Alesd: Katz Sándor.
- Aninoasa: Schwartz Dezső.
- Arad: Krausz István.
- Arinis: Weinberger Edmund.
- Apa: Luger Béla.
- Bachnea: Léb Zoltán.
- Baia-Mare: Katz Miklós.
- Beclean: Gubmann Illésné.
- Beius: Guttman Géza.
- Bicaz: Mendel Mór.
- Bistrița: Ziment Samu.
- Blaj: Trencsiner Aladár.
- Borsa: Wieder Alter.
- Bozovici: Ing. Spärger László.
- Brad: Fischer Sándor.
- Brasov: Engel Zoltán.
- Bratca: László Géza.
- Caransebes: Seidler Géza.
- Carei: Ing. Weisz Sándor.
- Călățele: Weisz Evi.
- Câmpulung la Tisa: Adler Martin.
- Cehul-Silv.: Silberger Miklós.
- Cibu: Goldstein Tibor.
- Cicârlău: Klepner Jakab.
- Chisinău-Cris: Weisz Emil.
- Cluj: Léb Ödön.
- Copalníc-Mănăstur: Dr. Salamon Miksa.
- Coroiusanmartin: Kohn Jenő.
- Corund: Dr. Löbl Oszkár.
- Covasna: Milch Gyuláné.
- Crasna: Legmann J.
- Dej: Singer Ferenc.
- Deva: Dr. Schechter László.
- Diclosănmartin: Fenichel László.
- Dumbrăveni: Dr. Klepner Nándor.
- Făgăras: Steiner László.
- Faget: Deutsch László.
- Gheorgheni: Dr. Klein Vilmos.
- Gherla: Salamon Sándor.
- Ghimis: Dr. Klein Jenő.
- Gurahonț: Hübschmann Emil.
- Halmagiu: Robicsek Jenőné.
- Halmeu: Marmorstein József.
- Hațeg: Grün Elemér.
- Hida: Weinberger Béla.
- Huedin: Lichtenstein Hillel.
- Hunedoara: Schilling Salamon.
- Ileanda: Friedmann Mór.
- Ilia: Klopót József.
- Ineu: Vértes Ignác.
- Jibou: Janovits József.

Jimbolia: Mandel Hermann.

- Lipova: Ludus: Farkas Lászlóné.
- Lugoj: Stern Miksa.
- Lupeni: Friedmann Jenő.
- Marghita: Kopper István.
- Medias: Kratz Salamon.
- Miercurea-Ciuc: Kohn Simonné.
- Mociu: Goldner Baruch.
- Nadlac: Szücs Kálmán.
- Násăud: Mózes Frida.
- Násfalău: Kara Jenőné.
- Negresti: Izrael Henyu.
- Odorheiu: Gottesmann Vilmos.
- Oradea: Dr. Weisz Endre.
- Orăștie: Rubinstein Albert.
- Orsova: Reichner Márkusz.
- Osorheiu: Stern Klári.
- Orasul-Nou: Grosz Péter.
- Oravița: Felter János.
- Pancota: Hecht Lázár.
- Pecica: Strasser Károly.
- Petrosani: Bieber József jun.
- Petrova: Fogel Zindél.
- Praid: Czodik Albert.
- Prundul-Bărgăului: Nierenfeld Adolf.
- Răstolița: Farkas Imre.
- Reghin: Grün Béláné.
- Resița: Hüpsch Ervin.
- Reteag: Grün Gézané.
- Rozavlea: Stern Hersi.
- Săcueni: Roth Ernest.
- Salonta: Dr. Kálmán Jenő.
- Samsud: Mandel Ernő.
- Săpânța: Matyovity Mordecháj.
- Sărmășel: Hirsch Mór.
- Sănnicolău-Mare: Haasz Tibor.
- Satu-Mare: Kugler Zsigmond.
- Sebis: Ing. Schmull Robert.
- Seimi: Benedikt Béla.
- Sf. Gheorghie: Reich Ernő.
- Simeria: Dr. Diósi Phobusz.
- Simleul-Silv.: Klein Imre.
- Sibiu: Franck Miksa.
- Sighet: Keszner László.
- Sighisoara: Dr. Fried József.
- Siria: Haaz Lili.
- Somcuta-Mare: Dr. Kálmán Henrich.
- Surdac: Markovits Lajos.
- Supurul de jos: Weisz Vilmos.
- Tâsnad: Dr. Fischer László.
- Tg.-Lăpus: Markovits Tibor.
- Tg.-Mures: Tihanyi Magda.
- Tg.-Săcuiesc: Orwachsel Sándor.
- Tileagd: Österreicher Klári.
- Timisoara: Edlitz Jenő.
- Tinca: Weinberger Géza.
- Toplița: Liguornik Fülöp.
- Uioara: Dr. Spielmann Jenő.
- Umeni: Mátyás Lajos.
- Valea lui Mihai: Goldstein Miksa.
- Viseul de Sus: Appel Dávid.
- Vulcan: Moldovan Sámuel.
- Zalau: Karl Emanuel.

A transilvaniái zsidóság kötelessége: helytállani a hiányzókért
Terjesszék a sékelt

KÖZGAZDASÁG

A bucuresti tőzsdén kis forgalom mellett lanyhuló az irányzat

Változatlanok a fixkamatozású papírok, lanyhuló részvénypiac

A bukaresti tőzsdén az elmúlt héten kedvetlenül indult az üzlet, a hét vége felé azonban kisebb élénkülés mutatkozik. A fixkamatozású papírok közül a favoritok árfolyama nem változott, a *Stabilizarea* 54.25-ös, a *Desvoltarea* 54.12-es, a *Kisajátítási kötvény* 53-as, az 1933. évi járadék 61.75-ös, az *Inzestrarea kötvény nagy címletei* 82.75-ös, a kis címletek 75.75-ös, az adóhón 47.75-ös, az 1935. évi 3 százalékos *Consolidarea kötvény* 39.87-es árfolyamon zárt. A bankrészvények árfolyama nem változott, a *Banca Nationala* részvény 7000 lej, a *Româneasca* 640 lej, a *Comro* 265 lej, a *Credit Român* 480 lej, a *Credit Industrial* 825 lej. A biztosítási részvények árfolyama tartott. Változatlan

a *Dacia-România* 6650 lej, a *Generala* 1535 lej, az *Agricola-Fonciera* 455 lej, az árfolyama, a *Nationala* 110 lejjel 340-re javult. A petróleumrészvények árfolyama lanyhább, változatlan a *Steaua-Română* 745 lej, az árfolyama, az *Astra-Română* 10 lejjel 1450 lejre, a *Concordia* 20 lejjel 770 lejre, a *Credit Minier* 20 lejjel 665 lejre, a *Redevanta* 15 lejjel 340 lejre lanyhult. Az ipari részvények árfolyama is lanyha. Az elmúlt héten ismét jegyezték a *Titan-Nadrag-Calan* részvényeket 1230 lej, az árfolyamon. A *Tramway-Bucuresti* részvény 20 lejjel 1230 lejre javult, a *Mica* 30 lejjel 1685 lejre, a *Letea* 10 lejjel 1250 lejre, a *Resita* 15 lejjel 655 lejre, a *Telefontársaság* 10 lejjel 1220 lejre lanyhult.

Tavaszi szövetség

nagy választékban

Weinberger Radu szövetüzletében

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 23.

A nyugati tőzsdéken alább hagytak az izgalom a skandináviai eseményekkel kapcsolatban

Hárommillió font értékű devizát találtak a németek Koppenhágában és Oslóban. — Részleges moratóriumot rendeltek el Hollandiában és Belgiumban a külföldi tartozásokra. — Szilárdultak az árak az USA nyersanyag-tőzsdén. — Az olasz kormány megbízottal a lina font alapon történő restabilizálásáról tárgyalnak Londonban

Zürich, április 13. Az elmúlt hét nagyjelentőségű világpolitikai eseményei mozgalmassá tették az összesnyugateurópai tőzsdéket és pénzpiacokat, ami nem is annyira a tőzsdéi forgalom irányzatváltozásában és növekedésében jutott kifejezésre, hanem inkább abban, hogy a nyugati államok tőzsdén érdekelt közönsége a tőzsdéken — a közgazdasági barometereken — akar tájékozódni a jelen és a közel jövő lehetőségeiről. A svájci tőzsdéken éppen ezért az elmúlt héten egészen kis forgalom bonyolódott le a belföldi értékekben, a külföldi értékek közül a skandináv papirokban volt nagy kínálat, míg a többi külföldi értékben ugy az eladók, mint a vevők tartózkodtak az üzletkötésektől. Londonban a norvégiai helyzet hétfői kialakulása után bizakodó volt a City, ami aztán az árfolyamokban is kifejezésre jutott. A devizatőzsdén élénken kommentálták, hogy úgy a dán, mint a norvég jegybank már hónapokkal ezelőtt majdnem teljes aranykészletét Londonban, New Yorkban és Kanadában biztonságba helyezte és így a németek sem Koppenhágában, sem Oslóban a remélt aranytélékekhez és devizákhoz hozzájutni nem tudtak, amit mégis elszaknányoltak, az Dániában alig kétmillió font, Oslóban pedig alig egy millió font értékű. Nem keltett az sem nagyobb meglepetést, hogy a megszálló német hatóságok úgy Dániában, mint Oslóban a német devizarendelkezéseket azonnal életbeléptették. Ennek alapján a márka és dán korona fixárfolyamát 2:1 arányban állapították meg, vagyis egy dánkorona 50 német Pfennig. Oslóban viszont a norvégkorona árszámítási árfolyamát úgy állapították meg, hogy egy norvégkorona 60 berlini pfenniggel egyenlő értékű. E

német rendelkezések hatása alatt természetesen a világ összes devizatőzsdén azonnal beszüntették a dán és norvégkorona jegyzését, ugyanakkor a francia és angol kormány azonnal zárta a Londonban és Párizsban levő dán követeléseket és letéteket. A norvég valutával kapcsolatban csupán azt a rendelkezést hozták, hogy diszpozíciót csak a legális norvég kormány által birtokolt területekről fogadnak el, míg Oslóból és a németek által megszállt többi norvég városok diszpozícióra nem reagálnak. Londonban nem keletelt feltűnést a belga és holland kormányok az átmeneti rendelkezése sem, amelyben a hollandok és belgák külföldi tartozásaira a holland és belga kormányok moratóriumot rendeltek el, amely rendelkezést a jelenlegi rendkívüli helyzettel indokolják.

Az amerikai árutőzsdéken általános árszilárdulást idézett elő az a hír, hogy a Skagerrak és Kattegat szorosok aknazár-történt elzárása után az Atlanti óceáni hajózási biztonsága majdnem teljesen helyreállt, vagyis a szállítási lehetőségek javultak Európa felé. Az amerikai árutőzsdéken újabb nagyarányú európai nyersanyagvásárlásokra számítanak és ezt már megjárta az amerikai spekuláció. Az amerikai nyersanyagemelkedési hírekre szilárdultak az európai nyersanyagárak is.

Az olasz kormány megbízottai Londonban tárgyalásokat folytatnak a lírának font alapon történő stabilizálására. A tárgyalásokon a fontot 70 olasz lírban akarják stabilizálni, noha eddig az egyes külföldi magánforgalmak arbitrázsában egy fontért 130 lírát is fizettek. Ez az utóbbi hetekben — a font lanyhulása miatt — csökkent ugyan, azonban a tervezett árfolyam és a tényleges érték között még mindig nagy a differencia.

A nemzetközi devizapiacokon az elmúlt héten tartott volt a dollár és a svájci frank árfolyama, lanyhulásra hajlott a belgas és a holland forint, a hét elején esett a font és a francia frank, nagy zuhanás következett be az összes skandináv valutákban, ami miatt az összes európai devizatőzsdék beszüntették a skandináv

Köhögés ellen
FAMEL
sörpöt MEGBIZHATÓ KÉSZÍTMÉNY.

valuták jegyzését. A hét végén a svéd korona jegyzése ismét megkezdődött, az előző hetinél jóval alacsonyabb árfolyamon. A közep európai valuták közül esett a *márkabankjegy árfolyama*, amelyet a zürichi magánforgalomban 38—42-es árfolyamon jegyzik. A pengőbankjegy árfolyama vál-

tozatlanul 65.50—67.50, az olasz lira bankjegy 13.40—13.90. A lejbankjegy árfolyama alig változott a külföldi magánforgalmakban, a zürichi magánforgalomban 1.15—1.25-ös, Budapesten változatlanul 3.20—3.40-es árfolyamon jegyzik a lejbankjegyeket.

Közepes forgalom mellett emelkedtek az árak a kikötővárosok gabonátőzsdéin

A buza és kukorica minden tételben vevőkre talál. Csekély a kínálat babban és napraforgómagban

A romániai gabonátőzsdéken az elmúlt héten várakozó hangulat volt tapasztalható. Ennek egyrészt a világpolitikai események, másrészt pedig azok a hírek voltak az okai, amelyek a várható különböző kormányrendeletekkel kapcsolatban kolportáltak a tőzsdén. E hírekből a hét végén annyi volt igaz, hogy a kormány a bab árát 180.000 lejben maximálta, ugyanakkor elrendelte a kereskedők napraforgómag-készleteinek összeírását. Az egyes cikkek közül a buza, kukorica, rozs és más vetőmagvak iránt belföldről, de különösen a külföldről nagy az érdeklődés, de az eladók várakozó magatartást tanúsítanak. Éppen ezért az árak az egész vonalon szilárdulók.

A hét végén a fontosabb romániai gabonátőzsdéken a következő árakat jegyezték:

Bucuresti: 76 kg-os buza (3 százalék idegen anyaggal) 64.500 lej, 59—60 kg-os árpa (5 százalékkal) 46.750 lej, szárított kukorica 46.500 lej.

Braila: 76 kg-os buza (3 százalék idegen anyaggal) 64.500 lej, 57 kg-os árpa (3 plusz 2 százalékkal) 45.500 lej, 70—71 kg-os rozs (4 plusz 5 százalékkal) 58.750 lej, 40—41 kg-os zab (6 plusz 5 százalékkal) 55.500 lej, ideai szárított kukorica 47.500 lej, Victoria borsó 190.000 lej, takarmányborsó 125.000 lej, I-a bab 190.000 lej, napraforgómag 110.000 lej, kendermag 215.000 lej.

Galati: 75 kg-os buza (3 százalék idegen anyaggal) 63.500 lej, 58 kg-os árpa (4 plusz 2 százalékkal) 46.500 lej, 69—70 kg-os rozs (4 plusz 4 százalékkal) 58.500 lej, 40 kg-os zab (5 plusz 5 százalékkal) 56.000 lej, vegyes

szárított kukorica 47.000 lej, Victoria borsó 190.000 lej, takarmányborsó 125.000 lej, I-a bab 210.000 lej, napraforgómag 109.000 lej, tökmag 150.000 lej, repce 97.000 lej.

Constanta: 77 kg-os buza (2 százalék idegen anyaggal) 66.000 lej, 58—59 kg-os árpa (3 plusz 3 százalékkal) 46.750 lej, 71—72 kg-os rozs (3 plusz 2 százalékkal) 59.000 lej, 41—42 kg-os zab (4 plusz 3 százalékkal) 56.250 lej, vegyes szárított kukorica 47.250 lej, Victoria borsó 190.000 lej, takarmányborsó 125.000 lej, I-a bab 201.000 lej, napraforgómag 110.000 lej.

Timisoara: A bányai gabonapiacokon az üzleti forgalom élénkebb, a buza ára tartósan emelkedik, a többi alig változott.

Arak: buza 65.000 lej, kukorica 49.000 lej, korpá 40.000 lej, új zab 58.000 lej, muharmag 130.000 lej, napraforgómag 95.000 lej, tökmag 145.000 lej, tavaszi árpa 52.000 lej, löheremag 420.000 lej, lucernamag 630.000 lej, vagonként.

Kicsi de biztos hertárol az

ARTIN

teljesen kishajtás vegyes este 2-3 óráig

A községek csak az illetékes minisztériumok külön engedélye alapján vehetnek ki járulékos pótdókat

Arad, április 13. Az egyik faipari vállalat felfolyamodást adott be az aradi törvényszékhez azon a címen, hogy a déznai községi előjáróság jogosulatlanul vetett ki a cégre 17 ezer lej községi járulékos pótdótot (cota aditionala suplimentara). A felfolyamodásban a cég hivatkozik arra, hogy a közigazgatási törvény értelmében járulékos pótdókat a községek csak a belügyi és pénzügyminisztérium együttes felhatalmazása alapján vehetnek ki, Dézna község pedig ilyen felhatalmazással nem rendelkezik, így tehát az említett járulékos pótdótot törvénytelenül vetette ki. A törvényszék helyt adott ennek az érvelésnek és a 17 ezer lejes községi járulékos pótdótról szóló kivetést megsemmisítette.

Megjelent a március 4-i árrögzítő törvény végrehajtási utasítása. A március 4-i árrögzítő törvény végrehajtási utasítását a kormány a Hivatalos Lap április 12-i számában tett közzé. A végrehajtási utasítást a lapunk legközelebbi számában ismertetni fogjuk.

Lisztkönyv

az összes liszteladással foglalkozó kereskedők részére.
2%-os bélyeglerováshoz blokk és kimutatások.

Agglegényadó vallomás.
Ellenőrző könyvecske és mindenféle nyomtatvány kapható

Boros papírkereskedésben Cluj

A ROMÁN NEMZETI BANK HIVATALOS DEVIZÁRFOLYAMAI:

107% felárral:

Dollár	211.66—216.95
font	851.80—873.13
palesztinai font	852.84—874.18
egyiptomi font	873.54—895.38
holland forint	112.40—115.20
svájci frank	47.51—48.75
belgas	35.80—36.74

38% felárral:

font	567.87—582.08
holland forint	74.93—76.80
svájci frank	31.67—32.50
belgas	23.87—24.49
francia frank	3.24—3.31
márka	49—50
olasz lira	7.17—8.25—9.50
pengő	26.50—27
cehkorona	4.68—4.77
szlovákkorona	4.68—4.77
török lira	92—
dinár	2.898—3.05

A SZABADFORGALMI DEVIZAHIVATAL ARFOLYAMAI:

(70%-os kvóták)

Angol font	973.50
palesztinai font	974.50
egyiptomi font	997.80
dollár	241.90
francia frank	5.50
svájci frank	54.25
belgas	41.20
svéd korona	54.80
holland forint	128.45
norvég korona	53
török lira	190
angol font, 40%-os kvóta	1022
angol font, 20%-os kvóta	1078

A B) lista kompenzációs árfolyamai:

font, angliai árukra	1230
font, angol gyarmatok árukra	1350

Weiss Siegfried

alap, uridivat üzletét áthelyezte
Piata Mihai Viteazul 6. sz. alá
Rabbinische und Bieberhüte in schönster Auswahl.

„Casă Pălărilor“

UJKELET Legújabb hírek

Hollandia, Belgium és Svédország védekeznek

Egy angol újságíró szerint a szövetségesek brutális megtorlásokat fognak alkalmazni egyes semleges országoknak a németek által való felhasználása ellen

London, április 13. (Rador.) A Times katonai szakértője szerint senki sem csodálkozhat azon, hogy a szövetségesek ez ideig még nem tették partra csapataikat Norvégiában. Egy ilyen művelet — írja a lap — komoly előkészületeket igényel, a terep és a védelmi munkálatok kilátásainak pontos ismeretével. Ilyen előzetes előkészítő munka nélkül történő csapatszállítás a bukás kockázatával járhatna. Kétségtelen, hogy a francia és az angol hatóságok teljes mértékben számot vetnek egy ilyen művelet jelentőségével és hogy megteszik a szükséges intézkedéseket abban az irányban, hogy a németeket megakadályozzák jelenlegi norvégiai támaszpontjaik kiterjesztésében.

Az angol lapok egyébként igyekeznek rávilágítani az északi német támadás jelentőségére. Egyes lapok úgy vélik, hogy ez a támadás általános offenzíva előjátékának tekinthető.

A „Daily Express” azt írja, hogy Dánia

élelmiszerraktárai néhány napon belül kiürülnek, de a tengeri szállítás lehetetlensége folytán aligha tölthetik meg újra azokat. A szövetségeseknek a tengerek fölötti uralma nagyon meg fogja nehezíteni a németek norvégiai helyzetét. Ha a német birodalom mégis támadott, úgy valószínűleg ebben a reményben tette azt, hogy az angol haderő egy időre észak felé veszi útját, ami által gyengülni fog a blokádnak. A dániai és norvégiai akciók után a németek csakis egy újabb támadással kísérletezhetnek, mielőtt az ideiglenesen megszerzett előnyök megszűnnek.

A Daily Express szerint ezt az új támadást Hollandia ellen intézhetnék, amely jelenleg a legfenyegetetebb semleges ország.

A Daily Herald szintén úgy látja, hogy Hollandia veszedelmes órákat él át. A Daily Telegraph amszterdami tudósítás alapján jelenti, hogy Hollandia megtette a szükséges intézkedéseket területe megvédésére és hogy a vízzel való elárasztást készenlében tartják.

„Európában nincs többé semlegesség” — írja egy angol újságíró

Hága, április 13. (Rador.) A holland kormány jegyzőkönyvet tett közzé, amely Németalföldnek a hadviselővel az utóbbi két esztendő alatt fenntartott kapcsolatairól hoz nyilvánosságra számos diplomáciai dokumentumot.

Brüsszel, április 13. (Rador.) A DNB jelentése szerint a belga távirati ügynökség közli, hogy a legnagyobb fenntartással kell fogadni a különböző Belgiummal kapcsolatban cirkáló híreket. Az ügynökség közleménye szerint az utóbbi huszonnégy órában különböző fantasztikus hírek keringtek, amelyeket az angol és francia propaganda terjesztett Belgiumban és Hollandiában történő eseményekről. A legfrissebb hír szerint az elmúlt éjszaka a brüsszeli német követség személyzete elhagyta a fővárost. A belga távirati ügynökség megállapítja, hogy ezek a hírek egytől egyik alaptalanok.

Brüsszel, április 13. (Rador.) Luxemburg külügyminisztere pénteken Brüsszelben megbeszélést folytatott Spaak belga külügyminiszterrel, amelyek során a nemzetközi helyzetet és elsősorban Luxemburg magatartását beszélték meg.

Brüsszel, április 13. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: Augur-Poljakoff ismert

angol újságíró a „Metropole” című lapban azt állítja, hogy Anglia rá akarja tenni kezét néhány semleges ország, elsősorban Hollandia és Belgium gyarmataira. Augur többek között a következőket írja:

„Angol vélemény szerint Európában nincs többé semlegesség. Norvégia esete nem elszigetelt és a szövetségesek akciója nemcsak Norvégiára fog szorítkozni. Mindenütt, ahol a német birodalom törvényellenesen fogja felhasználni egyes országok semlegességét, a szövetségesek brutális megtorlásokhoz fognak folyamodni. Nemcsak a tengeren, hanem gazdasági téren is érezhetőek lesznek ezek az intézkedések. A Németország elleni blokádot teljesen át kell majd szervezni. A Németországgal szomszédos semleges országoknak fokföldiakra alá kell vetniük magukat a nyugati hatalmak szigorú ellenőrzésének. Csak olyan termékeket fognak kapni, amelyek kizárólag az ő szükségleteiket fedezik.”

Augur ezután hozzáfűzi: „Mindazoknak, akik nem fogják alávetni magukat a hadiállapotban jogos ellenőrzésnek, viselniük kell a következményeket. A „semlegesség” szónak el kell tűnnie Európa szótárából: a háboru idejére.”

„Svédország meg fogja védeni szabadságát és függetlenségét” — mondotta Hanson miniszterelnök

PARIZS, április 13. (Rador.) A norvég partok mentén folyó légi és tengeri ütközet pontos részleteinek hiányában a francia sajtó elsősorban a legutóbbi események politikai következményeit kommentálja.

A Petit Parisien úgy véli, hogy Németország csapatai átkelésének engedélyezését fogja kérni Svédországtól. A lap azt tanácsolja Londonnak és Párizsnak, hogy idejében fogadják az intézkedéseket. Az Oeuvre szerint német sajtókampány indult meg Svédország ellen, ami arra mutat, hogy a támadás időpontja már korántsem távoli.

STOCKHOLM, április 13. (Rador.) Hanson svéd miniszterelnök rádióbeszédet tartott, amelyben kijelentette, hogy Svédország el van határozva szabadsága, területe és becsülete megvédésére. Eddig egyetlen ország sem kérte a svéd kormánytól, hogy területét érdekel céljára felhasználhassa. Ha hasonló kérést terjesztenének a kormány elé, azt visszautasítanánk s ha szerencsétlenség köszöntene az országra, meg fogjuk védeni azt, ami a világon legszentebb számunkra, Svédország szabadságát és függetlenségét.

Széleskörű védelmi intézkedéseket fogadatosított a stockholmi kormány

Stockholm, április 13. (Rador.) A DNB jelenti, hogy a stockholmi biztonsági intézkedések jóval kiterjedtebbek, mint a háboru elején voltak. Stockholm központjának utcáit katonai kordonok zárják el. A külső városrészekben lakóknak igazolniuk kell magukat, amikor a központi városrészt elhagyják. Az összes katonai pontokat csapatok szállták meg. A társasgépkocsi forgalmat

szinte felére csökkentették. Minden buza-készletet be kell jelenteni s azokat az állam felvásárolja.

Stockholm, április 13. (Rador.) A svéd kormány elhatározta, hogy a fények eloltása az ország nyugati és déli partvidékének több szakaszán mátol kezdve általános jellegű intézkedés legyen.

„Izland és Grönland a birodalom érdeklésében tartozik” — mondotta április 10-én a német rádió

LONDON, április 13. (Rador.) A Havas távirati iroda jelenti: Az izlandi sajtó meg erősíti azt a hírt, hogy április 10-én a német rádió bejelentette, miszerint Izland és Grönland a birodalom érdeklésében tartozik. Grönlandban, ahol számosan hallgatták a német rádió bejelentését, méltatlankodó és irónikus érzelmeket keltett. A valóságban Izland ugy döntött, hogy körülményekre való tekintettel azok a jogok, amelyeket eddig a király gyakorolt, az „izlandi népre” szállnak át.

Izlandot angol-francia protektorátus alá helyezik

LONDON, április 13. (Rador.) A Havas távirati iroda jelenti, hogy diplomáciai körökben származó hír szerint Londonban azt a tervet tanulmányozzák, hogy a szövetségesek védelmük alá helyezik Izland szigetét. Azt hiszik, hogy erről folytatnak tárgyalásokat az izlandi kormánnyal.

Német támadások a nyugati fronton

Párizs, április 13. (Rador.) A Havas iroda jelenti a nyugati frontról: Az egyetlen emittésreméltó esemény a németeknek az a támadása, amelyet Huninguetól északra a Rajna egyik szigete ellen kíséreltek meg nem messze a svájci határtól. A németek éj-

szaka két órákor bárkával igyekeztek megközelíteni a szigetet, abban a reményben, hogy rajtaütöthetnek a helyőrségen. Az ellen-séget azonban könnyűszerrel visszaverték. Ez az első eset, hogy a németek támadást kísérelnek meg a folyón.

Londonban zsidó hadsereg felállítását tervezik

LONDON, április 13. (Rador.) A Stefani angol lapjelentésekről számol be, amelyek szerint illetékes körök tanulmányozzák egy zsidó hadsereg felállításának a lehetőségét. Ez a zsidó hadsereg a szövetségesek oldalán harcolna, de autonómiával bírna. Londonban azt hiszik, hogy az ilyen hadsereg, amelynek legénységét Amerikában és különböző európai országokban rekrutálnák, elérhetné a kétszázazres létszámot. A terv előkészítésére Londonban parlamenti komité alakult.

„A dán hadsereg ellentárolt mindaddig, amíg a kormány le nem mondott az ellenállásról”

Koppenhága, április 13. (Rador.) Stauning dán államminiszter közleményben hívta fel a figyelmet arra a hibás beállításra, amelylyel egyes polgárok a dán hadsereg április 9-iki magatartását fejtették. Egyes katonatisztek arról panaszkodtak, hogy a polgárok szemrehányást tettek a hadseregnek. Ezek a polgárok valószínűleg azt hiszik, hogy a dán katonák nem tették meg kötelességüket, mikor a német csapatok behatoltak az országba. A dán hadseregnek semmi szemrehányást sem lehet tenni, állapítja meg a miniszter közleménye. A kedd reggeli határozatot szentesítette úgy az uralkodó, mint a kormány tagjai. A dán csapatok mindaddig ellenálltak, amíg a kormány az ellenállásról le nem mondott.

A szövetségesek elfoglalják a dán hajókat

London, április 13. (Rador.) Illetékes körök rámutatnak arra, hogy Dániának német részről történt elfoglalása következtében a dán hajókat technikai szempontból ellenséges hajóknak tekintik. Ha ezek a hajók továbbra is szolgálatban maradnak, csak szövetséges lobogó alatt haladhatnak. A szövetségesek kikötőiben levő dán hajókat lefoglalják és szövetséges csapatok szállítására használják fel.

Narviknél utabb csapatokat tettek partra a németek?

Stockholm, április 13. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: Jól értesült forrásból származó hír szerint az elmúlt éjszaka folyamán újabb német csapatok érkeztek Narvikba, úgyhogy az eddigi német helyőrséget jelentősen megerősítették.

London, április 13. (Rador.) A Reuter jelenti: A német távirati iroda Stockholmból kelteztett távirata illetékes forrásból származó hír szerint az elmúlt éjszaka folyamán újabb német csapatok érkeztek volna Narvikba.

A Reuter jólértesült körökből úgy értesül szombattal reggel, hogy az angol tengeri erők szüntelenül ellenőrzik a norvég partokat és hogy német csapatoknak Észak-Norvégiában való partraszállása a lehetetlenség-gel határos.

Stockholm, április 13. (Rador.) A Havas iroda közli a törvényes norvég kormány

kiáltványát, amely megállapítja, hogy németek ellenőrzik az oslói öböl környékének területét, valamint Kristiansand, Stavanger, Bergen és Narvik kikötőket. Narviktól északra nincsenek német csapatok.

Három német hajót az angolok elfoglaltak

London, április 13. (Rador.) Angol hajók a norvég vizeken három német hajót elfoglaltak és pedig a Nordland, Lansenburg és Friesland nevű hajókat. Az elfogott hajókat északangliai kikötőbe kísérték.

Párizs, április 13. (Rador.) A Franciaországban élő összes fegyverképes norvég ifjak kivétel nélkül jelentkeznek katonai szolgálatra a norvég követségen. Napról napra nő egyébként a belga, svájci, spanyol és olasz nemzetiségű önkéntes jelentkezőknek a száma is.

Németország légbázisokat akar Norvégiában

London, április 13. (Rador.) A Manchester Guardian diplomáciai levelezője megállapítja, hogy a norvégiai német megszállás nem kétségbeesett gesztusnak a folyamánya, hanem Németország arra törekszik, hogy Bergenben és Vavangben légbázisokat építsen ki. A diplomáciai levelező szerint Angliának mozgósítania kell egész tengeri és légtűri erejét, hogy a németeket kiűzze Norvégiából. Ami Svédország esetleges megrohanását illeti, a diplomáciai levelező hangsúlyozza a svédországi erődítmények kiépítésének gyors szükségét.

A németek blokádták a Skagerrák-szorost

Róma, április 13. (Rador.) A Popolo d'Italia jelenti Stockholmból, hogy a németek blokádták a Skagerrák szorost, ahol huszonnégy tonna aknákból gátat emeltek. Ez a gát alkalmas arra, hogy védelmében tovább dolgozzanak.

Belgiumban kigyulladt egy nagy gyapotraktár

Brüsszel, április 13. (Rador.) Gandtől jelelik, hogy egy Stezer köteg gyapotot tartalmazó raktár kigyulladt. A tűz nagy erővel dühöng és továbbterjedéssel fenyeget.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.